

Uvodnik

Jožica Ličen

Pozdravljena, Mati dobrega sveta...

Smo v mesecu maju in večina vernih ljudi ob tem najprej pomisli na šmarnice, kjer zapoje duša in srce v čast nebeški Materi Mariji. Lepo mi je pri srcu ob spominu, ko smo prihajali k šmarnicam, navadno s šopkom cvetic, ki smo jih nabrali ob poti in jih položili na oltar. Gospa, ki je skrbela za krašenje cerkve, je imela z nami veliko dela, ne spomnim se, da bi kdaj godrnjala, saj je bilo potrebnih na desetine kozarčkov in vazic, toda za nas je bilo skoraj obvezno, da Mariji prinesemo šopek. Danes, ko je vse po cerkvah in oltarjih 'v stilu', se to skoraj ne spodobi, pa tudi ni priložnosti, saj otroci prihajajo k šmarnicam s kolesi, večji z motorji, mlajše pripeljejo starši, tako, da ostajajo rožice na travniku, oltarji pa 'v stilu', le Marija je ista, dobra in ljubeča mati. Je pa nekaj, šmarnične cvetke so dragocene spomine in spoznanje, da je Marija naša dobra mati, h kateri se lahko vedno zatekamo.

Marija ima vrline, ki so lahko vzgled in vzor vsaki ženski. Njena dejanja pričajo istočasno ponižnost in odločnost. Ponižno je sprejela Božjo voljo in odločno je odgovorila na Božji klic. O ženskah pravijo, da veliko govorimo, toda Marija je žena molka, ni se hvalila ali na glas tarnala, marveč je "... besede ohranila in jih v svojem srcu premišljevala" (LK 2,19). In vendar, kljub skromnosti in ponižnosti se je skozi zgodovino k njenemu imenu pripisalo toliko simbolov, da je prisotna povsod. Cerkev in kapelice v Sloveniji in po vsem svetu brez števila. Nekatere so postavljene v zahvalo, druge v priprošnjo, tretje v spomin ali opomin, vsem pa je skupno, da je Marija naša ljuba Mati. Ljudje smo različni, nekaterim je dovolj, da v kotičku svoje sobe ali domači cerkvi izročijo Mariji svoje prošnje in zahvale, drugi imajo vedno isti romarski kraj, kamor gredo vsaj enkrat letno, spet drugi potujejo iz kraja v kraj in občudujejo Marijine podobe znanih umetnikov. Prepričana sem, da Marija ne rabi turističnih agencij, niti zlate krone ali dragocenih kamnov; za ljudi, ki iščejo Boga, ima vedno in povsod odprte roke, za ljudi v stiski pa milostno materino srce.

Ko se peljem mimo romarske cerkve Marije Tolažnice žalostnih v Logu pri Vipavi, nehote pomislim, da je to milostni kraj za karitas z malo začetnico, kajti človek ne živi samo od kruha in je že tolažilna beseda sočloveka dobrodošla, kaj šele tolažba Matere Božje. Pred dnevi sem srečala ženo, ki je izgubila službo in mi je povedala svojo zgodbo: "Bila sem med prvimi, ki so jih odpustili, prosila sem Boga, Marijo in vse svetnike, da bi se stvari v podjetju uredile. V prsih me je glo-dalo, zakaj prav mene, počutila sem se manj-vredno, spet sem prosila, molila in upala. Ker se ni nič premaknilo, sem opešala tako zelo, da nisem uspela zmoliti niti ene Zdravamarije. Prepričana sem bila, da so mi vze-li vse, kar znam in imam. Misel, da je šlo podjetje v stečaj, nebesa pa na 'kolektivni dopust', me je sesula. Vsak večer sem šla na polje, da me niso domači videli in sem lahko v miru jokala. Nekega dne sem srečala znanko, ki jo je doletela podobna usoda. Vendar ona je bila polna načrtov, povedala mi je, da se je vključila v izobraževanje za novo področje dela, in me povabila zraven. In sem šla, še danes ne vem, kje sem dobila pogum, položnico za plačilo tečaja mi je po-ravnala Karitas.

Foto DPD

Debora Serracchiani je predstavila nov deželni odbor

Krčenje stroškov politike je med prioriteta-mi nove deželne predsednice

V primeru, da bo nova deželna predsednica Debora Serracchiani resno stopila na pot racionalizacijskih reform deželne upravne strukture, bo jasno, da je lekcija Grillovega uspeha na deželni ravni še kako koristila. Glede na besede, ki jih je predstavica levsredinske koalici-je izrekla na novinarskem srečanju, na katerem je medijem predstavila smernice svojega predsedstva in odbor-niško ekipo, ki ji bo pomagala pri upravljanju dežele, se bo v palači na Oberdankovem trgu v Trstu marsikaj spremenilo. Varčevalni ukrepi naj bi se začeli pri poenotenju nekaterih upravl-jeljskih območij, nadaljevali bi se nato pri stroških politike. Zakonski predlog, ki ga bo odbor pripravil v prihodnje, bo ciljal k izenačenju plač deželnih svet-nikov s plačo Roberta Cosolinija, se pravi župana glavnega mesta dežele. Obenem bi ukinili preživnino svetnikov, močno pa bi tudi oklestili sklad za pred-stavniške dejavnosti posameznih svet-niških skupin. Serracchianijeva je napo-vedala, da bo takoj ukinila poseben sk-lad predsednika uprave v višini 35 tisoč evrov, Ton-dova naslednica pričakuje tudi, da bo isto potezo storil nov predsednik deželne sveta (tudi ta funk-

cija je lahko razpolagala s skladom z isto višino sred-stev).

Čas bo pokazal, ali je upravna ekipa Serracchianije dobra, kot se trenutno zdi vsaj na papirju. Predstav-nica Demokratske stranke se je namreč pri svoji iz-

bornik za kulturo, šport in društva. Ta resor je zanj kot nalašč napisan na koži, saj je v kulturi pravzaprav doma: je predsednik za-druge Bonawentura, ki upravlja gledališče Miela, je član upravnega odbora

Sergio Bolzonello je bil imenovan za podpredsednika deželnega odbora in za hkratnega odbornika za proizvod-ne dejavnosti in kmetijstvo: bil je de-set let župan v Pordenonu, na nedav-nih deželnih volitvah je prejel naj-večje število preferenc. Serracchianije-va je Paolu Panontinu, nekdanjemu županu v Azzanu Decimo in deželne-mu svetniku v času Illyjevega predse-dnikovanja deželi, dodelila odborniš-tvo za javne funkcije, krajevno avtono-mijo in civilno zaščito. Z Videmskega prihaja Maria Sandra Telesca, ki bo skrbela za zdravje (je namreč upravni direktor videmskega bolnišniško-uni-verzitetnega podjetja), socio-zdravst-veno integracijo, socialna vprašanja in družino. Maria Grazia Santoro bo od-bornica za ozemeljsko načrtovanje, javna dela (bila je odbornica na videmski občini) in univerzo. Dosedanja goriška pokrajinska odborni-ca Sara Vito bo odbornica za okolje, energijo in goz-darstvo.

Posebno zanimivo je za slovensko narodno skupno-st imenovanje Loredane Panariti na čelu odborniš-tva za delo, izobraževanje, enake možnosti, vzgojo in mladinska vprašanja. Po rodu je Goričanka, poučuje zgodovino dela in zgodovino podjetništva na tržaški univerzi. Verjetno bosta ona in Gianni Torrenti odbornika, ki bosta pobježje skrbela za za-deve naše narodne skupnosti. Panaritijska ima sicer prednost, da govori slovensko, saj izhaja iz mešane-ga zakona: slovenščino se je med drugim učila tu-di med študijskim izobraževanjem v Ljubljani.

Pogovor

Športni direktor
AŠZ Olympia
Andrej Vogrič
o izjemnih
uspehih
odbojarske
sezone 2012-13

Opčine

Relikvije
sv. Janeza Boska,
ustanovitelja reda
salezijancev,
so priromale
tudi v cerkev
sv. Jerneja

Umrl je nekdanji italijanski premier Andreotti

“Krivijo me za vse, razen za punske vojne”

Pojma nimate, kako strastno je potrebno ljubiti pravico, da jo zasleduješ preko zla.

Ta misel je prosto povzeta po besedah igralca Tonija Servilla, ki v filmu *Il Divo* (2008) pooseblja dolgoletnega politika, predstavnika Krščanske demokracije Giulia Andreottija. Najbrž se v tem stavku dolgoletnega režiserja Paola Sorrentina najboljše zrcali osebnost in etika politika, ki je s seboj odnesel v grob dediščino prve republike, katere je bil med osrednjimi graditelji. In to od samega začetka.

Leta 1919 v Rimu rojeni Andreotti je bil namreč vrsto let eden najvidnejših predstavnikov italijanske politike. Sodeloval je pri načrtovanju ustave po drugi svetovni vojni, 60 let je bil član parlamenta, bil je sedemkratni predsednik vlade, minister v 33 italijanskih vladah, postal pa je tudi dosmrtni senator.

V 90. letih prejšnjega stoletja in v zadnjih desetih letih je veliko časa preživel na sodišču, kjer se je branil pred obtožbami, da je bil povezan z mafijo. Vpleten je bil tudi v več korupcijskih skandalov, a so ga nazadnje vseh obtožb oprostili. Med odmevnimi procesi proti Andreottiju je bil tisti, v katerem so ga konec 90. let prejšnjega stoletja obsodili na 24 let zaporne kazni, ker naj bi leta 1979 naročil umor preiskovalnega novinarja. Prizivno sodišče je obsodbo leta 2003 razveljavilo. Veliko kritik si je med drugim

nakopal tudi z nepopustljivostjo ob ugrabitvi njegovega političnega nasprotnika Alda Mora, ki so ga leta 1978 ugrabili pripadniki Rdečih brigad. Andreotti se kot premier ni želel pogajati, Mora pa so po dveh mesecih ujetništva

odnosov z Vatikanom. Najbrž bo v prihodnje obveljalo splošno mnenje, da je Andreotti poleg politične zapuščine odnesel v grob tudi veliko skrivnosti. Mogoče pa bo nekaj temnih stani sčasoma odkrila obsežna zbirka dokumentov in osebnih pism, ki jih je nekdanji premier zapustil na tem svetu. V zbirki naj bi bilo kar 3500 ovojnic s strogo zaupnimi informacijami.

Nekdanjega italijanskega premiera so pokopali v torek, 7. maja, s pogrebom, ki je bil zasebne narave. Sedanja italijanska politična garnitura je vest o njegovi smrti komentirala z mešanimi občutki. Andreotti je bil “vodilni protagonist v javnem življenju več kot 60 let”, je ocenil italijanski premier Enrico Letta. Da je umrl “inženir rekonstrukcije Italije” po II. svetovni vojni, pa je dejal nekdanji minister v Andreottijevi

vi vladi Paolo Cirino Pomicino. Po mnenju nekdanjega italijanskega premiera Massima D'Alema je bil Andreotti “zelo sporna figura”.

Tožilec v sodnih procesih proti mafiji Antonio Ingroila pa je poudaril, da je “Andreotti s svojimi številnimi sencami mrtev, a andreotizem zagotovo ni”. Berlusconi pa je smrt Andreottija izrazil za to, da bi v njegovi usodi zrcalil svojo: po mnenju veljaka desne sredine je bil Andreotti demoniziran, za to pa sta bila kriva zlasti levičarski tisk in sodstvo...

vi vladi Paolo Cirino Pomicino. Po mnenju nekdanjega italijanskega premiera Massima D'Alema je bil Andreotti “zelo sporna figura”.

slovensko vlado tvorno zlasti v vidiku rešitev infrastrukturnih vozlov. Odnosi z rimsko vlado pa bodo šli v smer krepitve deželne avtonomije, krepko pa bo potrebno preduvažiti nekatere reforme Tondove uprave, zlasti na področju deželnega zdravstva. Po mnenju deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca ekipa Serracchianije dobra in kompetentna, “sestavljajo jo obenem obrazi, ki jih v politiki doslej še nismo videli, kar ni nujno slabo”. Gabrovce pozitivno ocenjuje tudi dejstvo, da večina odbornikov niso hkrati deželni svetniki, kar bo pripomoglo k tvornejšemu in učinkovitejšemu delovanju deželnega sveta. Deželni svetnik stranke lipove vejice se veseli zlasti imenovanja Loredane Panariti, ki bo nedvomno “zaradi znanja slovensčine imela pravnjo občutljivost do tematik naše narodne skupnosti”. Pomeljivo je za slovensko manjšino imenovanje Giannija Torrentija za kulturnega odbornika, ki je kot član SSG поближе spoznal manjšinsko stvarnost.

Napetost med Sirijo in Izraelom se stopnjuje

Vojna v Siriji negativno učinkuje na ceno nafte

Izraelski zračni napadi na sirske vojaške tarče minuli konec tedna so zahtevali življenja najmanj 42 vojakov, več deset pa jih še vedno pogrešajo.

Resnici na ljubo po napadih blizu Damaska še vedno pogrešajo več deset ljudi.

Sirija je v nedeljo, 5. maja, sporočila, da je Izrael napadel tri vojaške lokacije blizu Damaska, diplomatski viri iz libanonskega Bejruta pa trdijo, da so bile tarče napadov vojaško poslopje, skladišče orožja in enota protizračne obrambe. Sirska vlada sicer ni razkrila uradnih podatkov o številu žrtev, a je zunanje ministrstvo na Združene narode naslovilo pismo, v katerem so zapisali, da je izraelska agresija zahtevala smrtno žrtve, ranjene in povzročila uničenje. Izraelski vojaški viri sicer trdijo, da so bile tarče napadov pošiljke orožja, namenjene libanonskemu šiitskemu gibanju Hezbolah. Viri iz sirske vojske pa trdijo, da je Izrael pri napadu uporabil bombe z osiromašenim uranom. Eksplozije so se občutile kot potres,

sledil pa je zlat gobast ogenj, kar naj bi nakazovalo na vsebnost osiromašenega urana.

Izraelska vlada je obenem sporočila, da ne pričakuje povračil-

nevnega obiska Netanjahuja, ob koncu katerega se bo sestal tudi s kitajskim predsednikom Xi Jinpingom in premierom Li Keqiangom, poroča Slovenska tiskovna

agencija. Izraelska vojska je tudi sporočila, da je ponovno odprla zračni prostor na severu države, ki ga je zaprla zaradi napetih razmer, ki so sledile napadom na Sirijo. Trenutno stanje na Bližnjem Vzhodu negativno učinkuje na ravnotežje cene nafte. Cena

nih ukrepov Sirije, kljub temu, da so iz Damasca zatrdili, da se bodo odzvali na napade: to bodo sicer storili ob pravem času in ne nujno nemudoma. Na zračne napade se je odzvala tudi Kitajska, ki je ob obisku izraelskega premiera Benjamina Netanjahuja v Šanghaju implicitno kritizirala ravnanje Izraela: azijski velikan je pozval vse strani k zmernosti in dodal naj se vzdržijo dejanj, ki bi lahko povečale napetosti. Odziv Kitajske prihaja v času pet-

tekske lahke nafte namreč, ki bo dobavljena junija, se je v elektronskem trgovanju na borzi v New Yorku podražila za 85 centov na 96,46 dolarja za 159-litrski sod. Junijske termske pogodbe za severnomorsko nafto Brent pa so se v Londonu podražile za 67 centov na 104,86 dolarja. Dokaj nestabilen položaj torej, katerega je potrebno prišteti še bojazni, da se bo konflikt v Siriji razširil na z nafto bogato regijo Bližnjega vzhoda.

Energetska politika FJK

Zamrznjen je postopek načrtovanja uplinjevalnikov

Novoimenovani italijanski okoljski minister Andrea Orlando (DS) se je v soboto, 4. maja, mudil v Trstu, da bi v sozvočju z deželno predsednico Deboro Serracchiani poudaril stališče državne vlade glede načrtovanja plinskih terminalov v Tržaškem zalivu. Dejansko se bo tudi Lettova vlada držala stališča, ki ga je v

zadnjih mesecih svojega mandata podpiral Orlandov predhodnik, minister Corrado Clini. Postopek gradnje je zamrznjen, ponovno bo potrebno izvesti presojo vpliva na okolje, predvsem pa bo treba ugotoviti, ali je gradnja uplinjevalnikov v skladu s prihodnostjo tržaškega pristanišča. Kaže tudi, da Italija ne bi trmoglavno nadaljevala na po-

stavi samovoljnih nagnjenj glede tako delikatne tematike, ampak da bi v debato vključila tudi sosednje države, ki so tako ali drugače vezane na usodo tržaških uplinjevalnih objektov. Energetska vprašanja tržaškega zaliva so obenem vezana tudi na prihodnost švedske železarnice, do katere rimska vlada nima še dodelane rešitvenega plana (železarna je bila namreč pred nedavnim izključena iz seznama kriznih industrijskih območij): minister je le zagotovil splošno namero, da bi območje polagoma sanirali in obenem spodbujali okolju bolj prijazen produktivni razvoj.

S 1. strani

Krčenje stroškov ...

Predstavnikom medijev je Serracchianijeva poudarila, da bo v tej zakonodajni dobi dežela

krepi mednarodne stike glede evroregije. Deželna predsednica upa, da bo sodelovanje z novo

Na kratko

Pobuda o pravicah narodnih manjšin

Strešna organizacija narodnih manjšin v Evropi FUEN – Federalistična unija evropskih narodnosti je začela s pripravami za zbiranje podpisov za vložitev Državlanske pobude EU. Državlanska pobuda je instrument EU uveden z Lizbonsko pogodbo, ki omogoča, da, če se za neki predlog pravnega predpisa na ravni EU zbere 1 milijon podpisov iz vsaj sedmih držav članic EU, je Evropska komisija dolžna pobudo preučiti in o njej izraziti svoje mnenje. Pobudniki svojo pobudo nato predstavijo tudi Evropskemu parlamentu in Evropskemu svetu. FUEN načrtuje pripravo pobude, ki bi določala pravice narodnih manjšin, ki jih morajo spoštovati države članice EU. Trenutno že potekajo posvetovanja in priprave glede vsebine in načina izvedbe državljanske pobude.

Nova Gorica / Dr. Eduardo J. Ruiz Vieyeteza bo predaval o pravicah manjšin

Na Evropski pravni fakulteti v Novi Gorici bo v začetku maja gostoval profesor mednarodnega prava človekovih pravic ter direktor inštituta Pedro Arrupe za človekove pravice dr. Eduardo J. Ruiz Vieyeteza z Univerze Deusto v Bilbau (Baskija, Španija), ki bo izvedel dve predavanji o pravicah manjšin. Prvo predavanje je bilo v sredo, 8. maja, v prostorih Evropske pravne fakultete v Novi Gorici na temo varstva narodnostnih manjšin v evropskem manjšinskem pravu, drugo predavanje pa bo v četrtek, 9. 5. 2013, ob 16 uri na Brdu pri Kranju na temo morebitne pravice Baskije in Katalonije do samoodločbe. Vljudno vabljeni!

Povejmo na glas

Širok politični sporazum edina rešitev

Po zaslugi Napolitana je Italija dobila vlado širokega sporazuma oziroma veliko koalicijo, kar v prvi vrsti pomeni dogovor dveh najmočnejših in istočasno najbolj nasprotujočih strank. Tovrstna vlada nastane, kadar pride do politične blokade, predvsem pa v času velikih kriz, ko je pač treba strniti vrste in skupaj reševati vse bolj grozeče probleme. In ti danes res pomenijo grožnjo: dovolj se je spomniti vse večje brezposelnosti, posebno mladih, kar predstavlja največjo nevarnost, namreč spodkopavanje prihodnosti novih generacij. Dovolj se je spomniti zapiranja trgovin, večjih in manjših trdk in celo tovarn ter še posebej vse manjše kupne moči prebivalstva, zaradi česar se krči proizvodnja, s tem pa tudi delovna mesta. Navedeni začarani krog je vsekakor dovolj močan razlog, da politika prične razmišljati o drugačnem načinu delovanja, kot je tisti izključujoči, kjer je cilj ene strani zgolj nadvlada nad drugo in obratno. Kjer so na dnevnem redu nenehni prepiri, mučno kreganje in se v glavnem vse tukaj konča, medtem pa problemi ostajajo nerešeni. V kolikor je takšno soočenje še ideološko obarvano, se pravi z obračuni in zamerami, ki segajo sedem desetletij nazaj v drugo svetovno vojno, potem je politika v sedanjih težkih časih zares jalova in do skrajnosti absurda. Po mnenju nekaterih izvedencev se je v Italiji z vlado širokega sporazuma končalo dolgotrajno obdobje državljanske hladne vojne, kar je verjetno pravi naziv za

izključujoča ideološka obračunavanja. Storjen je bil velik korak v smeri zrelejšje politike, kar, ki je zagotovo prelomen in ga zahtevajo volivci. V tem smislu so trenutno v Franciji za široko koalicijo tri četrtine prebivalstva in celo dve tretjini levosredinskega volilnega telesa, kljub temu da je na oblasti njihova vlada. Na vsak način bi bilo dobro, da bi npr. tudi v Sloveniji prevladalo tovrstno prepoznavanje, kjer pa je žal še vedno na delu neusmiljen spopad dveh političnih miselnosti, ki sta trdo ideološko obarvani in razen medsebojnega obračunavanja ne vidita nič drugega. In kaj naj naredi nova vlada v Italiji? Končno naj odpravi sedanji volilni zakon, ki je velik krivec za sedanje stanje. Naj že nekaj naredi za revne sloje in predvsem naj že nekaj naredi za mlade, katerih brezposelnost se bliža štiridesetimi odstotkom. Kaj je mogoče, da se o ljudeh v tiski in o mladih govori in govori, naredi pa praktično nič in to že leta vstevši z Montijem? Naravnost nujno je v tej smeri nekaj ukreniti, sicer bodo šli ljudje na ceste, kot napovedujejo družbeni analitiki. Seveda ne bo šlo brez težav, navajenost na ostro politično soočenje je velikanska in ne bo kar čez noč prišlo do usklajenega izboljševanja vse bolj kritičnih življenjskih pogojev ljudi. Pri tem pa je povsem neodgovorno v javnosti širiti dvom, češ da iz vsega tega ne bo nič, ker bo politika sedanjo vlado kmalu zrušila, da bi se podala na nove ideološke volitve.

Janez Povše

POGOVOR Andrej Vogrič, športni direktor Amaterskega športnega združenja OLYMPIA

“Sodelovanje je prava pot, če hočemo ohraniti slovenske ekipe”

Ob koncu odbojarske sezone 2012-13 smo se pogovorili z Andrejem Vogričem, športnim direktorjem Amaterskega športnega združenja Olympia, saj je gorško društvo v tem letu doseglo celo kopico zavidljivih uspehov.

Kako ocenjuješ - kot športni direktor združenja - leto, ki se bliža koncu?

Če moram potegniti črto, bi najprej navedel nekaj podatkov. Olympia je v sezoni 2012-13 nastopila na šestih prvenstvih s petimi ekipami. Aktivnih odbojkarjev in odbojkaric je letos 75. Do sedaj je bilo odigranih 118 tekem od 130 predvidenih do konca sezone. Člani prve ekipe so do konca meseca aprila skupaj opravili 162 treningov in uradnih tekem s 85-odstotno povprečno prisotnostjo vseh dvanajstih igralcev. Do sedaj je bilo odigranih 407 setov odbojke. Če pogledamo samo moški sektor, so naši fantje osvojili 70% odigranih tekem. Skupaj s puncami in z ekipo Club Regione 2 FVG pa je bilo zmaganih 64% vseh odigranih tekem.

Ekipe so nastopile v sezoni 2012-13 v naslednjih prvenstvih in dosegle te rezultate: v deželni prvenstvu C lige smo dosegli 4. mesto na 12 ekip; v medpokrajinskem prvenstvu prve moške divizije 3. mesto na 11 ekip; v deželni prvenstvu U17 prvo mesto na 11 ekip; v deželni prvenstvu U15 drugo mesto na 12 ekip; v pokrajinskem prvenstvu U13, ki se še ni končalo, smo trenutno na 1. mestu na 14 ekip; v pokrajinskem prvenstvu U16 punce pa na 10. mestu na 11 ekip. Sezona je bila izjemna, če pomislimo na lansko, ko smo nastopali v osmih prvenstvih in smo sodelovali z deželno odbojkar-

na deželnem Final 4, ki ga je organizirala Olympia, in bi bila lahko v nasprotnem primeru razglašena za deželna prva FJK. Ekipa U13, ki trenutno še igra, je prva na lestvici in je do sedaj izgubila samo eno tekmo, in to z rezultatom 3-2. Ekipa U16 punce, ki je letos nastopala z mlajšo sestavo v težjem prvenstvu, je lepo napredovala in dokazala, da dekleta lahko z delom nadoknadijo to, kar so zamudile v prejšnjih letih.

Kateri uspehi so po vašem najpomembnejši in zakaj?

Najpomembnejši letošnji rezultat je bil seveda 4. mesto v deželni prvenstvu C lige. Letos smo še dodatno pomladili ekipo tako, da smo vključili vse letnike 1996 v prvo ekipo; zapustil nas je kapetan ekipe Filip Hlede, ki je šel igrat v prvenstvo B2 lige s Slogo. Večkrat se je letos zgodilo, da so na igrišču igrali hkrati štirje igralci iz letnika 1996 in da smo s tem sesta-

“Otroci pri 6-8 letih se morajo najprej naučiti motorike in osnovnih gibov v telovadnici, šele nato jim lahko zaupamo igro z žogo”.

vom tudi osvojili več tekem. Edina “siva” točka pri tem je ta, da bi s to ekipo lahko nastopali tudi v prvenstvu U19 in bi ga lahko tudi gladko zmagali. Lani je Olympia kot edino društvo v deželi nastopala z vsemi tremi ekipami (U14, U16 in U18) na deželni Final 4, kar

letos, je ekipa tista, ki je pred tremi leti zmagala deželni pokal U14, deželno prvenstvo U14 in si je na državnem finalu v Caserti priborila končno 11. mesto v Italiji.

Za prvo mesto je ekipa prejšnji teden prejela tudi posebno priznanje na gorškem županstvu...

V ponedeljek, 29. aprila, nas je sprejel župan Ettore Romoli (to je storil tudi pred tremi leti), da bi nam podaril grb mesta Gorica. Tudi sam se je spomnil, da nas je že sprejel in nagradil ter potrdil, da so ti fantje res izjemni, saj so nadaljevali na odbojarski poti, se izboljšali in spet dosegli zavidljive rezultate.

Mislil, da so si igralci res zaslužili priznanje, ki so ga prejeli, saj so za njegovo dosego vložili v telovadnici ogromno truda.

Ekipa se je uvrstila v meddeželno ligo, kjer se bo potegovala za nastop na državnem finalu.

Igrala naj bi se samo tekma z Trentom, ki je italijanski državni prvak, saj je ekipa iz Bocna odpovedala nastop na finalu. Organizator je Olympia; trenutno se menimo za datum. Isto ekipo smo srečali že lani na meddeželni finalu. Ekipa iz Trenta je selekcija najboljših igralcev iz vse Italije. Več njenih igralcev nastopa tudi v dresov italijanske reprezentance. V njej igra le malo domačinov. Glavni podajalec, ki je tudi podajalec italijanske reprezentance, v tej ekipi igra kot prvi tolkač. Za naše fante je to pravi izziv, da se pomerijo z najmočnejšimi. Realno gledano pa so možnosti za zmago zelo majhne; sicer pa v športu, kot je bilo že večkrat dokazano, ni nič nemogoče.

Odlično se je odrezala tudi ekipa Under15, ki je konec aprila pristala na zelo dobrem drugem mestu...

Ker je letos prišlo do nesrečnitve predvidenih načrtov deželne selekcije FJK, je v ekipo U15 pristopilo pet igralcev (dva iz Moša in trije iz Ville Vicentine), ki so se dodali našim najboljšim iz letnika 1998; tako nam je uspelo sestaviti homogeno ekipo. Ekipa je sicer bila v povprečju nekoliko nižja v višini od ostalih, bila pa je tehnično najbolj pripravljena.

Žal nam ni uspel preboj v Final 4, ki ga je Olympia organizirala 28. aprila; nismo premagali ekipe iz Cervinjana, ki smo jih sicer v uradnem delu prvenstva dvakrat premagali z 2-1. Re-

Sprejem pri županu Romoliju

zultat (2. mesto), ki smo ga dosegli, je vsekakor izjemen, poleg tega je večina teh igralcev igrala v drugi skupini ekipe CLUB regione FVG za letnike

1998 in je nastopila tudi v deželni D ligi ter odigrala 22 prvenstvenih tekem na visokem nivoju.

In ekipa Under13?

V pokrajinskem mešanem prvenstvu ni imela konkurence, saj je - razen ene tekme - do sedaj zmagala vse. Nastopila je proti pretežno ženskim ekipam. Sedaj nastopa v play off in si je že zagotovila nastop na pokrajinskem Final 4, ki bo v nedeljo, 2. junija 2013, in tudi na moškem deželni finalu U13, ki bo 9. junija 2013 v Trstu, saj je med štirimi ekipami v pokrajinskem prvenstvu edina moška ekipa.

To ekipo sestavljajo perspektivni igralci letnika 2000, katerim so se letos pridružili trije igralci iz društva Soča. Ekipa dopolnjujejo še igralci letnika 2001 in 2002.

Ekipa U13 se je prijavila tudi na deželno prvenstvo 3x3. Pokrajinskega žal ni bilo, ker so se mu druge ekipe odrekale. Tako smo šli direktno na finale, ki je potekal v Cordenonsu prejšnjo nedeljo, 5. maja. Dve tekmi smo zmagali, eno izgubili. Ker je bilo pomembno število osvojenih setov, smo pristali na tretjem mestu. V državni finale pa pojdejo samo prva dva. V nedeljo so naši mladi žal imeli malo smole, igrali pa so tudi pod svojimi sposobnostmi; vem, da

mu 3x3; sploh pa je škoda, da niso imeli priložnosti igrati pokrajinskega prvenstva.

Kaj pa prva divizija?

Ekipa je ohranila jedro lanskega sestava, čeprav so se letos pridružili še Matija

Cotič, Matej Štekar in Marko Grusovin na koncu sezone. Odigrali so prvenstvo in na koncu zasedli tretje mesto kakor lani. To ekipo že vrsto let sestavljajo pretežno izkušeni igralci, saj imajo vsi mladi možnost igranja ali v članski ekipi ali v drugih mladinskih ali deželnih selekcijah. Pomembno je vsekakor dejstvo, da ekipo, ki jo trenira Andrej Tepin, sestavljajo igralci iz raznih slovenskih in italijanskih društev v pokrajini in da je vzdušje na treningih in tekmah res na višku.

Kako pa je šlo letos z dekleti?

Za punce je bilo letošnje leto težje, saj se je skupina povečala. Pri društvu smo se odločili, da bomo nastopali samo v enem prvenstvu, in to v prvenstvu U16, čeprav smo imeli večino deklet iz letnika 2000 in bi lahko nastopale še v prvenstvu U14.

Ekipo sta trenirala skupaj Rok Knafelc in Ivan Markič, ki je prišlo po potrebi na pomoč novemu trenerju. Prvenstvo je bilo za dekleta pretežno glede na njihovo tehnično znanje in tu-

kader trenerjev.

Kar se tiče slovenskih društev, so se stvari premaknile. Z društvom Soča smo se dogovorili in zmenili, da so v sezoni pristopili k Olympii štirje igralci: eden za ekipo U15 in trije za ekipo U13, ki so se udeležili treningov in nekaterih tekem. Z O. K. Valom se dogovarjamo, a do letošnje sezone še niso imeli igralcev iz takih letnikov, ki bi lahko prišli v pošteve za mladinska prvenstva U15 in U17. Če hočemo v prihodnje ohraniti pretežno slovenske ekipe, mislim, da je sodelovanje prava pot, saj se bomo morali v nasprotnem primeru vsi obračati na italijansko govoreče atlete, ki sami od sebe in v vedno večjem številu trkajo na vrata naših telovadnic.

“Zadovoljen sem, ker vidim, da v zadnjih časih posvečamo več pozornosti kakovosti dela v telovadnici in ne raznim vrtilčkom”...

Osebo sem zadovoljen, ker vidim, da v zadnjih časih posvečamo več pozornosti kakovosti dela v telovadnici in ne raznim vrtilčkom in drugim kampanilizmom. Zdi se mi, da je to za sedanje čase bolj pametno in koristno.

Imate nekaj odličnih igral-

Olympia U17, deželni prvaki

cev, na katere ste gotovo posebno ponosni...

Kar se tiče kvalitete naših igralcev, bi rad povedal, da ne smemo pozabiti na sekcijo mladinske dejavnosti, ki pri Olympii traja že več kot deset let in letos šteje 80 članov od tretjega leta starosti dalje.

Kaj pa bi povedal o sodelovanju s sorodnimi športnimi združenji?

Od sezone 2004-05 jo Olympia ubrala samostojno pot, ki je privedla do tega, da vseh šest fantov takratne ekipe U12 sedaj aktivno nastopa v prvenstvu C lige pri dveh društvih.

Kot sem že omenil, je letos Olympia spet prejela vabilo deželne federacije v drugem delu prvenstva D lige v skupini za obstanek in gostila drugo ekipo Club regione, ki je odigrala tekme v telovadnici Olympie. K tej ekipi, ki jo sestavljajo štirje igralci Olympie (Komjanc S. in K., Lupoli in Manfreda), so pristopili še štirje igralci iz italijanskih društev, ki prav tako sestavljajo ekipo U15 Olympie in so tudi jedro v ekipi Club regione. Priznali so nam - in ne samo slovenska društva - našo organiziranost in tehnično dober

Danijel Devetak

Olympia U15 je dosegla drugo mesto v deželni prvenstvu

sko zvezo ter so ekipi D lige in U17 sestavljali pretežno igralci Olympie, ki so se jim v lanskem sezoni pridružili še igralci iz drugih bližnjih društev.

Letos je Olympia nastopala izključno s svojimi igralci in zato so rezultati še toliko pomembnejši, ker so bili doseženi z lastnimi močmi.

Če naj na kratko povzamem, naj povem, da smo v C ligi tudi letos osvojili četrto mesto, toda nastopali smo z ekipo, v kateri je bila povprečna starost igralcev 17 let. Že zaradi tega se mi zdi rezultat izjemen. Prvenstvo U17 smo - kot lani - zmagali (izključno z igralci, ki pripadajo Olympii) in si zagotovili nastop na Meddeželni finalu proti lanskemu italijanskemu prvaku Trento, ki ga bo Olympia organizirala še v tem mesecu. Prva divizija je potrdila lansko uvrstitev, t. j. tretje mesto na meddeželni prvenstvu. Ekipa U15 je za las izgubila finalno tekmo

ni uspelo nobenemu drugemu društvu v deželi.

Odločitev društva pa je bila, da prvenstva ne odigramo, da ne bi igralcev preveč obremenjevali s tekami v začetku sezone, saj je bil nastop v C ligi že prevelik izziv za mlado ekipo. Ob koncu leta mislim, da je bila izbira pravilna, čeprav bi s kančkom več sreče letos lahko bili deželni prvaki v vseh mladinskih kategorijah.

Kaj lahko poveš o ekipi Under17, ki je osvojila prvo mesto v deželni prvenstvu?

O tej ekipi, ki jo poznajo že vsi v deželi in ne samo, ni kaj več povedati. Sestavlja jo izjemna skupina talentiranih, motiviranih in ambicioznih letnikov 1996 in 1997 ter štirih perspektivnih igralcev letnika 1998, ki bodo naslednje leto, skupno z dvema igralcema iz letnika 1997, jedro nove skupine U17. Z izjemno novega podajalca Andree Wascha, ki se je pridružil

Benedikt XVI. se je vrnil v Vatikan

Francišek: "Ko Cerkev postane posvetna, takrat je slabotna"

Prejšnji teden smo bili spet priče posebnemu dogodku: 86-letni zasluzni papež Benedikt XVI. se je 2. maja iz Castel Gandolfa, kamor se je umaknil 28. februarja, vrnil v Vatikan, kjer ga je pričakal in toplo sprejel Francišek. Nemški papež, ki je sicer oslabil zaradi starosti, ni pa - po trditvah vatičanskega tiskovnega predstavnika p. Lombardija - nobene bolezn, bo živel v prenovljenih prostorih samostana Mater Ecclesiae v vatičanskih vrtovih, nedaleč od bazilike sv. Petra. Kot je povedal, se bo še naprej posvečal molitvi za Cerkev. Srečanje med možema v belem ni bilo odprto medijem, fotograf dnevnika Osservatore Romano pa je posnel fotografijo, ki jo objavljamo tudi mi.

Nekaj dni prej je Francišek, ki še naprej živi v Domu sv. Marte, pri jutranji maši v kapeli pozval kristjane, naj molijo za Cerkev, za ostarele, bolne, otroke in mlade,

"da bi nas Gospod naredil močnejše, da ne bi izgubili vere in upanja". Ko namreč Cerkev postane posvetna, postane slabotna, je zatrdil. Če želimo, da vladar tega sveta, hudič, ne dobi v roke Cerkve, jo moramo izročiti v varstvo Gospodu: izročiti

Cerkev Jezusu v varstvo je molitev, ki Cerkev daje rast. Mi nismo nič, mi vsi smo le ubogi služabniki Cerkve. Gospod, pa je tisti, ki lahko varuje Cerkev, jo ohranja zdravo, jo brani pred vladarjem tega sveta in pred posvetnostjo. To je po papeževih besedah največja nevarnost:

"Ko Cerkev postane posvetna, ko v sebi nosi duha tega sveta, ko ima posvetni mir, ki ne prihaja od Gospoda, takrat je Cerkev slabotna, je Cerkev, ki bo premagana in nesposobna posredovati svoj evangelij, sporočilo križa". Samo če bomo Cerkev izročili Jezusu, je še dejal papež, nam bo Jezus sredi stisk dal tisti mir, ki ga samo on lahko da: mir, ki ga svet ne more dati; mir, ki ga ni mogoče kupiti; mir, ki je resnični dar Jezusove prisotnosti v njegovi Cerkvi.

V nedeljo, 5. maja, je Francišek posvetil evharistijo na Trgu sv. Petra bratovščinam in tradicionalnim resničnostim v Cerkvi, "ki so v novem obdobju doživele prenovu in ponovno odkritje". Njihove člane je pozval, naj nikdar ne pozabijo na tri besede in hkrati razsežnosti doživljanja osebne vere: evangelijskost, cerkvenost in misijonskost. Vedno naj zajemajo pri Kristusu, neusahljivem izviru, krepijo vero in skrbijo za duhovno formacijo, osebno in skupno molitev ter bogoslužje. Pozval jih je, naj bodo še naprej misijonarji Božje ljubezni in nežnosti, "misijonarji usmiljenja Boga, ki nam

vedno odpušča, nas vedno čaka, nas tako zelo ljubi!"

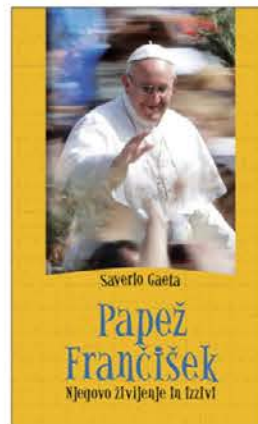
Istega dne je sveti oče voščil vernikom vzhodnih Cerkva, ki so 5. maja praznovali Veliko noč, in molil še posebej za tiste kristjane, ki obhajajo Veliko noč med preizkušnjami in trpljenjem. Poseben pozdrav je namenil združenju Meter onlus na dan otrok, žrtev nasilja in zlorab. "Zagotoviti jim želim, da so navzoči v moji molitvi, želim pa tu-

di odločno reči, da se moramo vsi jasno in pogumno zavzeti, da bo vsaka oseba, še posebej otroci, ki so od vseh najbolj ranljivi, vedno varovana in zaščitena". Po maši je papež - kot ponavadi - stopil med ljudi na trgu. Ko je med bolnimi pozdravljal starejšo gospo na vozičku, ji je padla torbica. Preden se je sklonil varnostnik, jo je papež že pobral in ponudil gospe...

DD

Prva knjiga v slovenščini o papežu Francišku Njegovo življenje in izzivi in še kaj

V tem tednu je pri Ognjišču izšla knjiga o papežu Francišku, ki jo je napisal italijanski časnikar Saverio Gaeta. V njej bodo življenjepisi, misli iz del kard. Bergoglia o molitvi, duhovništvu, ženah, služenju, katolištvu, neveri itd., pa tudi opis okoliščin odstopa papeža Benedikta XVI. ter nekaj izzivov za Cerkev našega časa, s katerimi se bo moral spoprijeti papež. Knjigi sta dodana poglavje Papež Francišek in Slovenci ter priloga s fotografijami iz življenja papeža od otroštva do danes. Knjigo lahko naročite na upravi Ognjišča, po telefonu (00386 5 6117220), v poslovalnicah Ognjišča ali po spletu.

terapije, da se je stanje spet normaliziralo. V tem težavnem času, med tolikimi priložnostnimi besedami je bila redovnica, ki ga je pred leti pripravljala na prvo sveto obhajilo, edina, ki mu je pomagala razumeti smisel vsega tega trpljenja: 'Podoben si Jezusu'. Kot nalašč je bilo redovnici ime Dolores Tortolo. In pozneje je napovedala sosestram: 'Ta se bo vzpel še zelo visoko'.

Kmalu po bolezni je sledila odločitev, da vstopi v škofjsko semenišče Villa Devoto v Buenos Airesu. Še nekaj mesecev in 11. marca 1958 je prestopil v noviciat Družbe Jezusove. Družina je sprejela njegovo odločitev z različnimi občutki. Oče je bil zadovoljen, mama precej manj in je še dolgo pogrešala njegovo vsakdanjo bližino. Najbolj srečna je bila stara mati, ki je vzkliknila: 'Lepo, če te Bog kliče, naj te blagoslovijo', nato pa je z zdravo treznostjo dodala: 'Vseeno pa ne pozabi, da so vrata naše hiše vedno odprta in da ti ne bo nihče ničesar očital, če si premisliš'".

S 1. strani

Pozdravljena, Mati ...

V začetku je bilo težko, vendar sem čutila, da moje molitve niso bile zaman in da se mi odpira nov list v življenju. Končala sem tečaj in kmalu dobila novo zaposlitev, sedaj sem del novega kolektiva, ki me je lepo sprejel in vsak dan znova se veselim rezultatov dela svojih rok. Vsako jutro se ob besedah "O gospa moja, o mati moja..." s hvaležnostjo zahvalim materi Mariji za pot

preizkušenj in za spoznanje, da sem sposobna še kaj drugega". Takih in podobnih stisk je veliko, včasih so pretežke in sami ne zmoremo; takrat poiščimo pomoč pri najboljši svetovalki vseh časov! Saj poznamo tisto Premrlovo: "Mati svetuj nam na zemeljski poti, strma je, težka, korak negotov; preko nevarnosti naj nam pomaga tvoja beseda in tvoj blagoslov".

Simbolika in teološko sporočilo (2)

Kaj se skriva za bogoslužnimi oblačili in predmeti?

Zadnjič smo spregovorili nekoliko na splošno o bogoslužnih oblačilih in predmetih ter kakšen smisel ima pisati o tem, posamič pa smo obravnavali tudi dve bogoslužni oblačili, in sicer albo in štolo.

Tokrat nadaljujemo še z nekaj oblačili. Vsako od teh ima svoje izročilo in svoj pomen, kakor tudi simboliko, saj predstavlja določene vrednote in vrline, po katerih naj bi se upodabljal tisti, ki ta oblačila nosi na sebi. Zaradi omejenega prostora seveda ne bomo mogli povedati kdove koliko, vseeno pa bo dovolj za pokušino. Seveda so zadeve podkrepjene z ustrežno literaturo, da ne bo pomote.

Cingulum
To je pas, ki se uporablja za opasovanje in pričvrstitev albe, da se v pasu prilega telesu in je morda etruščanskega izvora. Gre pravzaprav, v večini primerov, za

neke vrste dragoceno vrv, ki ima na vsakem od obeh koncev cof, iz katerega visijo okrasne nitke, sicer pa je lahko tudi kake 3 cm širok pas iz blaga. Cingulum je danes večinoma bele barve, je pa sicer v uporabi tudi v ostalih bo-

goslužnih barvah. Uporabljali so ga v vsakdanjem življenju Rimljani, zato so ga tudi prevzeli že v antični Cerkvi. Simboliziral naj bi ohranjanje razumnosti, sicer pa je to najprimernejši simbol za označevanje potrebne

držnosti duhovnika. Poglejmo nekoliko prvi možni pomen, saj nas že Kristus sam opozarja ne le na primerno obnašanje, temveč toliko bolj k vrlenu mišljenju, zato je treba v prvi vrsti paziti na ohranjanje čistih misli, zato je cingulum postane veliko več od le fizičnega orodja, kakor so ga, žal začeli pojmovati v pokoncilski Cerkvi in je to razvidno tudi iz najnovejših navodil, kolikor je to bolj "mentalni" pripomoček. Uporaba cingulum tako duhovnika opominja na to, kako mora stalno skrbeti za "čistost srca", da bi takšno potem bilo tudi njegovo življenje. Kot smo rekli, danes mnogi cingulum označujejo kot nepotreben pripomoček, ker naj bi bil njegov pomen zgolj simbolične narave, a se je treba še kako jasno zavedati, kako je človek ne samo simbolično bitje, in torej simboli nanj še kako vplivajo, ampak

se je treba zavedati tudi tega, kako je človek vizualno bitje in kako zelo vpliva nanj vse tisto, kar vidi in kako vse to ponotranjimo. Najbrž ni treba posebej opozarjati na to, kako se nam zdijo že na prvi pogled kar malo čudni in ne preveč "trezni" (v smislu presoje) tisti duhovniki, ki si svoje albe ne opasajo in jim le-ta vihra naokrog kot bi imeli oblečen kak žakelj. Pas je namreč imel svoj simbolni pomen že v zelo starih časih, ko tako ali tako niso poznali obleke, ki bi se prilegala telesu. Govorimo o Sumerčih, Egipčanih, potem pa seveda tudi o Grkih in Rimljanih. Simbolični pomen varovanja je seveda pas imel bolj pri ženskah, medtem ko je bil pri moških pomen bolj praktičen, vsekakor pa je spadalo k "bontonu", da je nekdo imel opasano obleko, sicer so ga imeli za "vulgarnega". V krščanskem svetu je ena od prvih religioznih uporab pasu omenjena v benediktinskem redovnem pravilu, po katerem naj si pasu ne bi menili odstraniti niti takrat, ko gredo spat. V skladu s kasnejšim razvojem oblačil, je tudi cingulum pridobil na dragocenosti, ki je bila morda včasih zares pretirana. Danes bi kazalo najti neko uravnoteženost med dragocenostjo in preprostostjo, vsekakor pa ne gre cingulumu opuščati.

Andrej Vončina

Obisk v Gorici, obeležje, predavanje Msgr. Piero Marini o bl. Janezu Pavlu II.

Prve dni maja pred 21 leti je blaženi Janez Pavel II. prvič obiskal Gorico ob pastirskem obisku v naši deželi. Kot je že poročal goriški škofjski tednik Voce Isontina, je tedaj sveti oče s helikopterjem pristal na igrišču Baiamonti, od koder so ga pripeljali do Travnika, kjer je glavnem mestnem trgu vodil mašno slavo. V spomin na ta dogodek bo v goriški nadškofiji prisoten 15. in 16. maja nadškof msgr. Piero Marini, ki je bil veliko let (od 1987 do 2005) ob svetem očetu kot papeški ceremonier.

Dve leti je isto funkcijo ohranil tudi s papežem Benediktom XVI., zadnjih šest let pa je predsednik Papeškega odbora za mednarodne evharistične kongrese. V sredo, 15. maja popoldne, bo msgr. Marini prisoten ob odkritju obeležja, ki ga bo občinska uprava postavila v spomin na papežev obisk. Še isti večer pa bo v avditoriju furlanske kulture v ul. Roma ob 20.45 predaval na temo: "Vera moža Karola Wojtyła". Na srečanje so vabljeni vsi, ki bi radi obudili spomine na velikega poljskega papeža in še kaj več izvedeli o

človeški plati svetega očeta, ki ga je njegov naslednik razglasil za blaženega 1. maja pred dvema letoma. V četrtek, 16. maja jutraj, se bo msgr. Marini srečal s škofjskimi duhovniki in jim spregovoril o liturgiji kot prazniku.

Binkoštno bdenje goriške nadškofije "Duh odpira vrata vere"

"Duh odpira vrata vere" je naslov letošnjega binkoštnega bdenja, ki je posvečeno predvsem mladim. Da bi razmislili o svoji veri, so tokrat vabljeni, da se udeležijo manjšega romanja. V soboto, 18. maja, se bodo odpravili iz različnih krajev in se nato zbrali z nadškofom v Ogleju. Mladi iz dekanij Oglej, Červinjan in Visco, se bodo zbrali pri cerkvi v Terzu di Aquileia ob 16. uri; mladi iz dekanij Devin, Tržič in Ronke ob 17. uri pri cerkvi v Fiumicellu; mladi iz dekanij Krmin, Gorica, Gradišče in

Štandrež se bodo najprej srečali ob 16.45 pri cerkvi v kraju Belvedere (referent je g. Nicola Ban, mobi 339 3395109, nicola.ban@arcidiocesi.gorizia.it). Za Goričane bo na razpolago avtobus (do 16. maja se prijavite na mobiju 347 8498736). Na sporedu so poleg poti - pričevanja, delovne skupine itd. Ob 19. uri se bodo udeleženci zbrali v Ogleju, kjer bodo lahko tudi obiskali kripti in mozaike; za večerjo poskrbi vsak sam. Ob 20.30 se bo v ba-

ziliki začelo pravo bdenje, ki ga bodo za vse vernike pripravili mladinska pastoralna in laična združenja. Molitev, pesem, beseda nadškofa Carla Redaelli in posebna znamenja bodo zaznamovala ta pomembni trenutek škofjske skupnosti v letu vere.

12. maj 2013

Tudi jaz sem bil zarodek. Lahko podpišeš.

Blue-cc

CERKVENO OZNAVILLO

Od Evrope zahtevamo, naj ustavi poskuse, ki uničujejo človeške zarodke.

► **Začetek vsake pravice.**

Vsaka ženska ve, da je zarodek že človeško bitje, da je že otrok.
Vsak moški ve, da zarodek že ima svoje dostojanstvo in ga je treba celostno ščititi.
Evropsko sodišče opredeljuje človeški zarodek kot začetek razvoja človeškega bitja.
Mi to vemo, saj to je bil tudi naš začetek.
Začetek nas vseh.

► **Svobodna Evropa brani življenje.**

Kampanja "Uno di noi" je pobuda evropskih državljanov, ki jim je pri srcu človeško življenje vse od njegovega začetka.
Evropsko komisijo prosi, naj spodbudi zaščito spočetega in znanstvene raziskave v prid življenju, javnemu zdravstvu in razvoju.
Ne da bi žrtvovali človeške zarodke.

► **Kako podpreti.**

Vsak državljan lahko podpre pobudo tako, da samo enkrat podpiše papirnati obrazec ali pristopi pred internetnega portala: www.firmaunodinoi.it.
Obrazec, ki ga naložiš s portala, lahko podpiše več oseb in se nato pošlje na:
Comitato Italiano UNO DI NOI
(Responsabile della privacy)
Lungotevere dei Vallati, 10
00186 Roma

Tudi ti kot evropski državljan podpri pravico do življenja vse od njegovega začetka.

Podpiši papirnati obrazec ali pristopi on line prek portala: www.firmaunodinoi.it.

Kajti človeški zarodek je že eden izmed nas.

UNO DI NOI
Pobuda evropskih državljanov

Italijanski odbor UNO DI NOI - Lungotevere dei Vallati, 10 - 00186 Rim - Tel: 06.6830.8573 - 06.6880.8002

Kratke

14. Mednarodni pohod treh mostov

V nedeljo, 12. maja, bo potekal že štirinajsti Mednarodni pohod treh mostov, ki ga organizirajo Združenje krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, Društvo krajevna skupnost Sveta Gora-Placuta, KS Solkan, KD Borgo Straccis in Društvo Tutti insieme A. P. S. v sodelovanju s PSD Naš Prapor, KD Sabotin, TD Solkan in Lovsko družino Pevma pod pokroviteljstvom goriške občinske uprave. Zbiranje je predvideno ob 8.30 pri športnem igrišču v Pevmi. Skupni odhod je na programu ob 9.30. Pot se bo vila po 10 km dolgi mednarodni panoramski progi (Pevma, Pevmski most, ul. degli Scogli, Solkan, Solkanski most, Grad Štmaver, Štmaver, Pevma). Prispevek za udeležbo: 5 evrov. Prireditelji, ki pozivajo zainteresirane, naj imajo s sabo veljaven osebni dokument, javljajo tudi, da bosta na cilju na voljo udeležencem krožnik paštašute in pijača. Deloval bo tudi dobro založen kiosk, kjer bodo na razpolago tudi jedi na žaru. Med potjo bodo delovale okrepčevalnice in kontrolne točke. Posebne (gastronske) nagrade bodo prejeli najmlajši in najstarejši udeleženci ter največja skupina. Toplo vabljeni!

Delovno srečanje goriških upokoencev

Z razliko od prejšnjih let je Društvo slovenskih upokoencev za Goriško letos priredilo skupno delovno srečanje ne samo odbornikov, ampak tudi vse članov, ki opravljajo glavne društvene dejavnosti, med te člane spadajo pevke, članice rekreacijskega krožka in sodelavci. Srečanja se je udeležilo 35 oseb dne 25. aprila v Orehovljah pri Mirnu z namenom, da se kot vsako leto pogovorijo o delovanju, nameni, uspehih in morebitnih težavah pri izvajanju načrtovanih dejavnosti. Vsem se je društveni predsednik iskreno zahvalil za prostovoljno požrtvovalno delo. Da društvo uspešno deluje, sta potrebni medsebojno zblizevanje in iskanje boljših skupnih poti. Predsednik je izpostavil predvsem potrebo po čim bolj živem kulturnem udejstvovanju, saj edino to prispeva k boljšemu ohranjanju vsega, kar imamo dobrega in koristnega. Od tega je tudi odvisen obstoj društva in brez društev bi bil slovenski živelj v Italiji zelo osiromašen. Tudi zdajšnjemu vodilnemu kadru leta prehitro tečejo. Zato Društvo goriških upokoencev nujno potrebuje več mlajših moči, ki bi nadaljevale delo zlasti pri vodenju razvejenih dolžnosti, zato toplo priporoča upokojenim Slovenkam in Slovencem ter prijateljem na Goriškem, da pristopijo k društvu v čim večjem številu. (ed)

Rožni venec in maša v Grojni

Prvi dan v Marijinem mesecu maju se je župnijska skupnost iz Podgore zbrala z župnikom Cahom ob kapelici Medjugorske Marije v Grojni, tik ob gostilni Al Ponde del Calvario. Lepa množica ljudi tudi iz drugih bližnjih krajev se je udeležila rožnega venca in maše. Gostoljubni gospodarji gostilne so dali na razpolago mizo in stolice, po obredu pa so tudi pogostili prisotne.

Foto S. Marini

Prosvetno društvo Štandrež
Izlet v Piemont

Za izlete, ki jih prireja Prosvetno društvo Štandrež, vlada vedno veliko zanimanja in avtobus se kmalu napolni. Pri društvu imajo posrečeno roko pri izbiri krajev in tudi družčina je zelo prijetna. Za letošnji spomladanski večdnevni izlet so izbrali Piemont in najbolj značilne in zanimive kraje te lepe dežele. Izlet je potekal od 25. do 28. aprila. Na poti proti Turinu so izletniki v Pavii občudovali opatijo Certosa, ki je s svojimi zanimivostmi ena najpomembnejših v Evropi in je uvrščena na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. V glavnem mestu Piemonta so si ogledali kraljevo palačo, ki se lahko

primerja s palačami v Versaillesu in Caserti. Drugi dan v

Turinu je bil namenjen obisku Egiptanskega muzeja, ki se ponaša z najobsežnejšo zbirko

Janeza Krstnika je v kapelici Kristosov mrtvaški prt. Izven mesta, na vrhu hriba, se naha-

lepotami in zanimivostmi, ki so jih obiskali.

DP

SCGV EMIL KOMEL Prvi koncert v sezoni Snovanj 2013

Večer "Mi smo pomlad" je bil pravi praznik mladine

S koncertom *Mi smo pomlad* se je 24. aprila uradno začela letošnja bogata - že

osma - izvedba pomladnega glasbenega ciklusa Snovanja, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in društvo Arsatelier iz Gorice. Na odru velike dvorane Kulturnega centra Lojze Bratuž so nastopili mladi glasbeniki iz Centra Komel skupaj z vrstniki Glasbene šole Nova Gorica.

Po uvodnem pevskem pozdravu učencev tečajev male glasbene šole iz Mirna ter prvega in drugega letnika nauka o glasbi pod vodstvom Damijane Čevdek in ob spremljavi kitarskega šolskega ansambla je spregovorila ravnateljica Centra Komel Alessandra Schettino. Potrdila je večletno sodelovanje z Glasbeno šolo Nova Gorica in za-

želela, da bi še naprej gradili most prijateljstva med učenci in profesorji obeh šol.

Gorica, ki sta ustvarila med publiko pravo živahno in pristno vzdušje v ritmihih bluesa in

Bogat program so predstavili učenci v raznih skupinskih sestavih; od trobilnega kvarteta in tria kitar Glasbene šole Nova

swinga, do simpatičnih malih godalcev in pihalcev SCGV Emil Komel, ki so prikazali številnim staršem in sorod-

nikov, kako lahko pripomoreta skupinska igra in skupno muziciranje že v mladih letih k razvoju in rasti dobrega glasbenika.

Pisan večer je bil pravi praznik mladine. Veliko obetajo tudi drugi koncerti letošnjih Snovanj 2013, ki bodo potekali v duhu soočanja, medsebojnega spoznavanja in skupnih moči za kakovostne glasbene večere. Naslednje srečanje - z naslovom

Evergreen - bo že 17. maja, ko bodo učenci moderne skupinske igre in baletnega oddelka šole Komel na kmetiji Carlo di Pradis v Krminu, torej med zelenimi griči in briškimi vinogradi, poustvarjali najlepše sodobne skladbe in filmsko glasbo. Pripravili jih bodo mentorji Martina Gereon, Franko Reja in Mirjam Špacapan; sodeloval bo tudi Mladinski zbor Emil Komel pod vodstvom

Davidu Bandlja, gost večera pa bo pihalni orkester Brkinska godba 2000, ki ga vodi Tomaž Škamperle.

Posebno uspel večer s "trio Lavrenčič"

Predstavili so se mladi glasbeni talenti

Zamisel župnijskega središča Incontro iz Podturna, da bi v istoimenski dvorani predstavili goriškemu občinstvu mlade talentirane glasbenike, je po mnenju organizatorjev - pa tudi po obisku poslušalcev sodeč - povsem uspešna.

V petek, 19. aprila, je mladi violinist Aleš Lavrenčič, gojenec prof. Jurija Križniča na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel, izvedel samostojni recital ob koncu študija predakademske stopnje. Ob klavirski spremljavi očeta Hilarija je izvedel bolj ali manj znana dela Johanna Sebastian Bacha, Franz Schuberta, Lucijana Marije Škerjanca in dveh izmed največjih violinskih vir-

tuozov vseh časov, Niccolaja Paganinija ter Henryka Wieniawskija. Z dvema skladbama se je predstavil tudi Alešev mlajši brat Jurij, ki študira violončelo na isti šoli v razredu prof. Federica Magrisa. Na najlepši način je glasbeni večer kronal "trio Lavrenčič", ki je prav 'segrel' številne zbrane. "Aleš Lavrenčič je očitno pravi talent", nam je povedala ga. Loredana Ferencich, ki rada sodeluje s podturnskim kulturnim društvom. Prav ona je župniku in prijatelju Ruggeru Dipiazzi dala pobudo za tako zastavljena kulturna srečanja, pa tudi imena obetavnih gojencev. Kdor namreč igra na taki ravni, že "hodi v določeno smer" in upati je, da bo s primernimi mentorji lahko še nadalje razvil darove, ki

Aleš Lavrenčič

jih nosi v sebi.

Ko je omenjena gospa pospremila vnukinjo k lekciji violine na šolo Komel, je slišala Aleša in pomislila, da bi bilo res vredno, ko bi širši krog ljudi izvedel za take mlade talente, ki študirajo v našem mestu. Kot upokojena profesorica ga. Ferencich poučuje glasbeno estetiko in filozofijo na univerzi za tretjo življenjsko dobo (U. T. E.) v bližnji ul. Baiaumonti. Nekaj tečajev je vodila tudi v podturnskem središču, ki ima živahno in razvejeno kulturno delovanje. Že pred nekaj leti so pri njenih lekcijah sodelovali mladi pianisti iz razreda prof. Sijavuš Gadjijeva. Letos spomladi je v omenjenem nizu srečanj kar dvakrat - 31. marca in 16. aprila - nastopil Giuseppe Guarerra, učenec podiplomskega študija klavirja pri prof. Gadjijevu na šoli Komel, ki se pripravlja na mednarodno klavirsko tekmovanje Busoni. Organizatorji so želeli

predstaviti tudi Alessandra Villalvo in Alexandra Gadjijeva, ki pa sta v tem obdobju žal prezaposlena. Mlade talente, ki bi uspešno opravili prestižna glasbena tekmovanja, so poiskali tudi na drugih goriških glasbenih solah, pa so jim rekli, da jih v tem trenutku ni.

"Občinstvo je bilo zelo navdušeno nad večerom z Lavrenčiči", nam je še povedala ga. Ferencich, ki je tudi sama violinistka in je v preteklosti rada igrala zlasti v komorni zasedbi. Petnajstletni Aleš je bil - po njenem mnenju, pa tudi po mnenju drugih prisotnih - zelo učinkovit v briljantnih stavkih, posebno vever in sproščen tudi v virtuozističnih prehodih. Pri muziciranju je pokazal - kljub mladim letom - veliko gotovost in samozavest, zanos in mladostno zagnanost, pa tudi močna čustva. Kar tako naprej!

DD

Iz nadškofove beležke

Goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli bo v petek, 10. maja, ob 9.30 odprl misijonsko prodajno razstavo. Zakrament sv. birme bo podelil v soboto, 11. maja, ob 18. uri v stolnici v Tržiču (skupini odraslih), dan kasneje ob 10.30 v cerkvi sv. Marije Matere Cerkve v Ronkah, na binkošno nedeljo, 19. maja, ob 10.30 v goriški stolnici, isti dan ob 17. uri pa v oglejski baziliki. V sredo, 15. maja, bo ob 18.45 navzoč na Travniku v Gorici, kjer bo odkritje spominske plošče ob obletnici obiska Janeza Pavla II. Zraven bo tudi dolgoletni papežev spremljevalec, nadškof msgr. Piero Marini, ki bo isti dan ob 20.45 v avditoriju govoril o bl. Wojtyli.

Prvo sveto obhajilo v Gabrjah

Prvič pri evharistični mizi...

Pastoralno področje Soča-Vipava, ki povezuje kristjane iz Gabrij in z Vrha Sv. Mihaela, iz Rupe in s Peči, iz Sovodenj in Štandrež, spemlja letos prvič k evharističnemu veselju devetnajst otrok. Giulia, Gaja, Ivana, Martina, Stefan, Simon, Patrik, Matej, Luka in Juri so doživeli veselje srečanja z Jezusom pod podobo kruha že prejšnjo nedeljo, 5. maja, v župnijski cerkvi v Gabrjah ob Vipavi. Na življenjski dogodek so jih pripravili njihovi starši in katehistinja Verena, med samo slovesnostjo pa so jim bili v pomoč in podporo tudi veroučenci našega pasto-

ralnega področja, ki sta jih s petjem in glasbo pripravili Da-

mijana in Lucrezia. Otroški zvoki, flavta in violine, orgle in kitara so dali nedeljskemu slavlju čudovit pečat: razširili so srca za Boga, na očesih pa povzročili polzenje ljubeznivih solz.

Župnik Karel Bolčina je prvoobhajancem položil na srce skrb za redno in stalno prejetje evharistije, saj nam le Kristus omogoča premagovanje nesoglasij. Staršem je voščil, da bi se vsak dan bolj zavedali svojega poslanstva in prvenstvene vzgojne vloge, tudi na področju verskega doživljanja. Vsemu občestvu pa je priporočil v molitev male, nedolžne duše, da bi jih vrvež in nesmisel sedanje družbe ne premamila. Družinskemu in doživnemu slavlju v cerkvi je sledil običajni zajtrk (na sliki), ki sta ga pripravili in postregli Marjanka in Olga. Hvala vsem, zlasti pa dobremu Bogu za sončno in prijetno vreme, ki ga ni napovedal noben meteorolog.

LA

Z ministrico Tino Komel o medijih

Minuli torek, 7. t. m., se je na povabilo novogoriškega župana Mateja Arčona slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel mudila na celodnevni obiski v Novi Gorici in skupaj z novogoriškim županom ter sodelavci sta si zamislila srečanja s predstavniki vidnih slovenskih organizacij iz Goriške in Beneške Slovenije. Ministrica Tina Komel je z županom Matejem Arčonom

najprej sprejela predstavnike slovenskih medijskih hiš v našem prostoru in se srečala z odgovorno urednico tednika Novi Matajur Jole Namor, predsednikom uprave Zadruga Goriška Mohorjeva dr. Damjanom Paulinom, odgovornim urednikom našega tednika Jurijem Paljkom, s predsednikom Zadruga Primorski dnevnik Juretom Kufersinom, z odgovornim urednikom Primorskega dnevnika Duškom Udovičem ter vodjo goriškega uredništva dnevnika Igorjem Devetakom. V kratkem, a poglobljenem pogovoru so na sestanku vsi spregovorili o stanju časnikov pri nas, o tem, kako bi vsi omenjeni mediji nujno potrebovali sistemsko finančno ureditev, kot so vsi udeleženci spregovorili o pomenu jezika ter nagovarjanja mladih preko spleta. Ministrica Tina Komel je tudi v prihodnje obljubila pomoč domovine Slovenije in vsem prisotnim zaželela pogumnega vztrajanja pri ohranjanju, širjenju in gojitvi žive slovenske besede na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Koncert ob 90-letnici Hermana Srebrniča

Neprecenljiv zgled
ljubezni do petja

Števerjanska župnija, družina Srebrnič in Slovensko katoliško prosvetno društvo F. B. Sedej so v četrtek, 2. maja, v domači cerkvi priredili koncert v spomin na Hermana Srebrniča, ki bi prav na ta dan dopolnil 90 let. Z molitvijo in glasbo so se tako želeli pokloniti spominu očeta, starega očeta in neutrudnega organista, ki je bil domačim, pa tudi številnim generacijam cerkvenih pevcev neprecenljiv zgled ljubezni do petja, slovenske besede, pristne in neomajne krščanske vere.

Večer se je začel s sv. mašo, ki jo je daroval števerjanski rojak g. Alessio Stasi ob somaševanju g. Primoža Krečiča. G. Krečič je v homiliji navezal na Jezusovo mater Marijo, ki jo še posebej častimo v mesecu maju s šmarnično pobožnostjo. Marija je v sebi povezovala božjo in človeško naravo ter je najlepši del človeške narave podelila svojemu Sinu. Ta povezava med človeškim in božjim je pomembna tudi za današnjega človeka in se mora odražati najprej v družini,

pa tudi v družbi, na delu, v politiki in kulturi, saj človek ni samo razum, je tudi bitje srca. Marija je popoln človek, ki nam s svojim življenjem pove, kaj pomeni biti res uresničen; če bi le sledili njenemu zgledu, bi sedanje krize vrednot verjetno ne doživeli. G. Krečič je ob koncu še povabil vernike, naj dan pričnejo in končajo z molitvijo ter naj bodo pripravljeni Gospodovemu klicu odgovoriti kot nekdanja Marija: "Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi".

Sv. maši je sledil koncert, ki ga je na orglah s Scarlattijevo skladbo uvedel g. Mirko Butkovič. Sledil je nastop mešanega pevskega zbora F. B. Sedej, ki je - pod vodstvom Aleksandre Pertot ter ob orgelski spremljavi Martine Hlede - zapel nekaj pesmi, skladnih z liturgičnim časom, in sicer velikonočni *Po zelenečih, tihih poljanah* (L. Šorli - L. Bratuž) ter *Velikonočni zvonovi*; nato so zazvenele še Marijine *Večerni zvon*, *Ave Maria* za ženski zbor italijanskega sodobnega avtorja Lodovicija

ter *Pojoč se oglašimo*, kjer je solistične dele zapel Hermanov sin Martin. Hermanovemu spominu so se nato poklonili tudi sorodniki: sin Martin je zapel Sattnerjevo *Naša zvezda*, ki jo je na besedilo Simona Gregorčiča uglasbil p. Hugolin Sattner; poezija spada v venec *Iz iskric domorodnih*, ki je nastal v času narodnega prebujenja na Goriškem in izraža bodisi pesnikovo domovinsko ljubezen kot tudi zaskrbljenost nad usodo slovenskega naroda in domovine. Nato so se oglasile še znane melodije, kot Frančkova *Panis angelicus* ter

MV

Vrtec Pikapolonica iz Pevme
Otroci so obiskali
knjigarno

Ku - kuk, pokukajmo v knjigo... tako se imenuje projekt otroškega vrta Pikapolonica, v sklopu katerega so organizirali v torek, 23. aprila, obisk Katoliške knjigarnice na Travniku. Po zelo prijaznem sprejemu so si otroci ogledali bogato izbiro knjig in se pogovorili o razliki med knjižnico, ki so jo že predhodno obiskali, in knjigarno. Ko so razvozlati to težko zanko, so se posedli okoli vzgojiteljice Katje, ki jih je popeljala v pravljčni svet. V njem so srečali majhnega pajka, ki pa je bil zelo žalosten, ker so se ga ljudje bali; on pa sploh ni razumel, zakaj ga ne marajo. Iskal je odgovor in vsak pajek mu je malo drugače to obrazložil. Ob koncu dneva pa je pajek našel modri

nasvet pri svoji mami. Ta mu je svetovala, naj začne kar pri sebi. Sam naj se najprej nauči imeti rad drugega ter ga sprejemati za to, kar je. Otrokom je bila pravljica o pajku Ogabku zares všeč in z velikim veseljem so pod mentorstvom svoje vzgojiteljice izdelali veliko pajčevino, na katero je vsak zalepil svojega narisane pajka. Nasmeha in začudenja na obrazih pa še ni bilo konca. Upravitelji knjigarnice so otrokom podarili kemične svinčnike z lučko. Tako so se male pikapolonice spremenile v kresničke, ki so s svojimi lučkami osvetljevale pot nazaj v vrtec. Tako vzgojiteljice kot otroci se iskreno zahvaljujejo Katoliški knjigarni za gostitev, za prijaznost in prelepo darilo.

SG

Foto Sergio Marini

V nedeljo, 5. maja popoldne, je bilo na Prevalu res praznično. Ob svetišču Marije Kraljice ljudstev se je zbralo veliko ljudi iz vse Goriške. Na to prvo nedeljo v Marijinem mesecu je bila ob 17.30 molitev rožnega venca, ob 18. uri je maševal goriški nadškof msgr. Carlo Redaelli. Prisotna je bila tudi županja iz Moša Elisabetta Feresin, ki je prižgala svečo (na sliki). Somaševali so tudi duhovniki iz Goriških Brd. Prav tako sta pela zbora iz Moša in z Dobrovega. Kljub slabim napovedim je bilo vreme naklonjeno in prav prijetno.

Obvestila

Slovenski izobraževalni konzorcij načrtuje izobraževalni program za mlade in bodoče kadre manjšinskih medijev. Da bi se čim bolj natančno seznanili z željami in potrebami različnih medijskih hiš in da bi se čim bolj konkretno soočili z realnimi zahtevami tržišča, Slovik prireja v petek, 17. maja, ob 11. uri v Tumovi dvorani KBcentra v Gorici okroglo mizo oz. delovni sestanek, ki bo odprt za javnost. S tem želi povabiti k razpravi tudi bralce, poslušalce, gledalce in uporabnike novih, digitalnih medijev. Okrogla miza se smiselno vključuje v program mednarodne konference Media&Change, ki bo istega dne (popoldne) v Gorici.

Poletno potovanje z Novim glasom v letu 2013: Gruzija, 8 dni na Kavkazu od 20. do 28. junija 2013. Spored na sedežih Novega glasa v Gorici in Trstu. Vpisovanje se končuje.

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnateljico prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVIIT2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Po potrebi vam pridem čistit šipe, zlikat, pazit otroke ali starejšo osebo. Tel. 003865-3001328.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Potrebujete pomoč pri čiščenju ali likanju? Sem mlajša gospa z izkušnjami. Kličite zvečer na tel. 00386 70777505.

Gospa išče delo za likanje in čiščenje na območju Gorice tel. +386 31 449311.

Darovi

Za društvo slovenskih krvovaljalcev iz Sovodenj: v spomin na Borisa Marusiča darujeta družini Simona in Evgena Komjanc 100 evrov. **Za oddelek invalidne mladine** - Stara Gora: ob slavnostni 50. ponovitvi predstave Zbeži od žene v spomin na Marinko Leban, daruje Prosvetno društvo Štandrež 600 evrov.

Čestitke

Rodila se je **Julija** in osrečila mamo Saro, očka Pavla in bratca Mihaela. Srečni družinici čestitamo in se z njimi veselimo. Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 10.5.2013 do 16.5.2013)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob sobotah, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 10. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Nedelja, 12. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 13. maja (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zborovski kotiček - Iz krščanskega sveta - Zanimivosti iz naših krajev - Obvestila.

Torek, 14. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 15. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Karl Linne' je dal živim bitjem imena - Izbor melodij.

Četrtek, 16. maja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA in FEIGLOVA KNJIŽNICA

vabita na

predstavitve knjige

MARKA KRAVOSA

Sol na jezik / Sale sulla lingua

v torek, 14. maja, ob 18.00 v Feiglovi knjižnici

S pesnikom se bo pogovarjala **Slavica Radinja**

V SODELOVANJU Z ZSKD IN GLASBENO MATICO

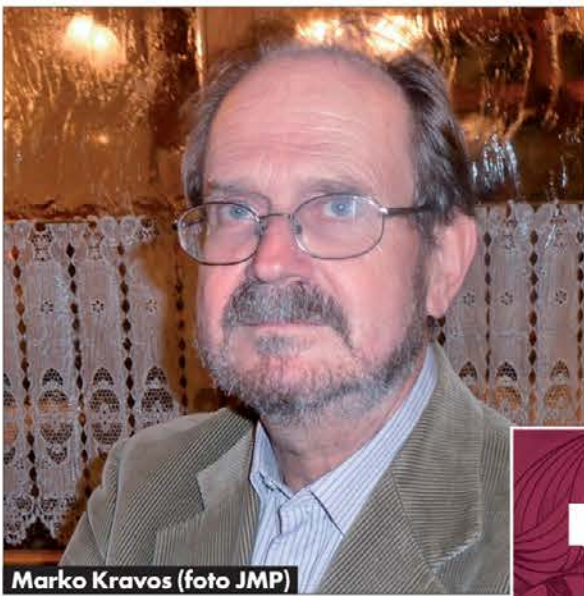
V torek, 14. maja, v Feiglovi knjižnici v Gorici gost Marko Kravos Predstavili bodo novo pesniško zbirko Sol na jezik / Sale sulla lingua

V torek, 14. maja, ob 18. uri, bo gost Feiglove knjižnice v Gorici pesnik Marko Kravos, ki bo

predstavil svojo novo pesniško zbirko *Sol na jezik / Sale sulla lingua* (Založništvo tržaškega tiska). Dvojezična knjiga, ki je izšla ob pesnikovi okrogli obletnici, je sad sodelovanja med avtorjem, prevajalko Darjo Betocchi in pesnikom Robertom Dedenarom. Spremno besedo je napisal pesnik in pisatelj prof. Juan Octavio Prenz. Knjigo bogatijo grafike Avgusta Černigoja, oblikovanje pa je podpisal Rado Jagodica.

Gre za nov pesnikov trud, kjer pa je – kot je o njem povedal Ace Mermolja – Kravos vedno Kravos. Pesnik "se ni odpovedal svojemu lahkotnejšemu pristopu do stvari, ki so lahko težke, ni izgubil otroškega prebelska v očeh, ne ironije in ne humorja. Nič ga ne sili v staranje, v mrak, v nočno tišino. Marka tudi v novi zbirki

spremlja neuničljiva energija, s katero je lahko bil svobodni pesnik in obenem svojeglav umetnik".

Marko Kravos (foto JMP)

Goriško srečanje z Markom Kravosom bo vodila Slavica Radinja, prireja pa ga Feiglova knjižnica v sodelovanju z ZTT-jem, ZSKD-jem in Glasbeno matico.

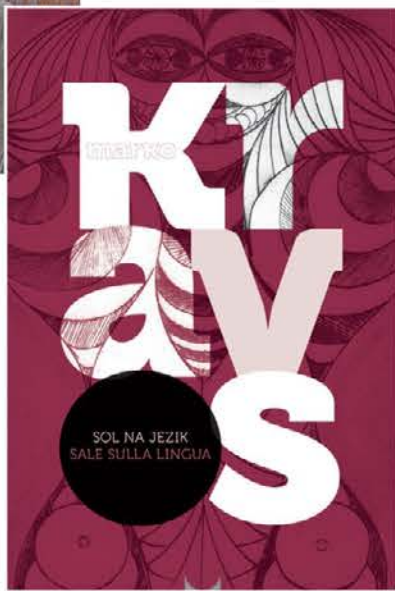
Prenz pri Kravosovi poeziji postavlja zlasti njegov odnos do narave, odnos, v katerem človek ne nastopa kot zunanji opazovalec, ampak kot "izkušeno notranje oko, ki naravo doživlja od znotraj in s te perspektive razbira njena

čuda in čudežnost". Drugi motivi, ki so vseskozi prisotni v Kravosovi poetiki so njegov pogled na človekovo bivanje, odnosi med ljudmi, pa tudi družbeno-politične teme. Naj v tem kontekstu omenimo ciklus z naslovom Bazovica, ki ni priložnostna pesnitev, niti zgodovinska evokacija, ampak skozi jezik poezije – kot je zapisal Prenz – "obuja naš gnev do zla in kasnejšega zlorabljanja žrtev ter nas napelje do

ustrezne refleksije".

Nova Kravosova pesniška zbirka razkriva še veliko drugih tem, ki so avtorju pri srcu, ne nazdanje tudi pozorno do jezika. Če si spet sposodimo besede Juana Octavia Prenza: "Veščina pri oblikovanju, odgovorna pamet in tankočutnost pri ravnanju z besedo – s katero se v naših časih tako grdo ravna – odlikujejo človeka, ki se mu snov ob dotiku spreminja v verze. Tako upesnjuje svet Marko Kravos, samoumevno in čudežno".

Knjiga *Sol na jezik / Sale sulla lingua* je opremljena z manj znanimi figuralnimi grafikami Avgusta Černigoja, kot *hommage* slikarju in zahvala za navdih, ki ga je Kravosu pustil za časa njunega sodelovanja v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Založba je grafike uporabila z dovoljenjem lastnika, Javnega zavoda Kobilarne Lipica, ki je z veseljem pristopil k projektu. V knjigi je tudi prvič objavljen Černigojev črtež – Kravosov portret iz tistega časa. Prva javna predstavitev zbirke je bila meseca marca v Tržaški knjigarni.

Različni pogledi na Janeza Janšo O Janezu Janši tako in tudi drugače

V PD z dne 11. 4. 2013 je dr. Jože Pirjevec v svojem razglabljanju o utemeljenosti izključitve Janeza Janše iz PEN-a dejal, med ostalimi, da je Janša nevaren človek, ki je ob osamosvojitveni vojni za vsako ceno izsiljeval spopad z JLA, da je zgodaj začel kazati avtorske poteze, pa da gre po izjavi Nika Kavčiča za bistrega človeka, vendar hkrati tudi "za globoko prežetega mistika in velikega duhovnega prevaranta", ki naj bi ga kot takega občutil tudi sam Pirjevec v aferi v zvezi z njegovim nesojenim nastopom ob Ruski kapelici. Iz navedenih izjav v Pirjevčevem tekstu tako veje, z ničmer utemeljeno namigovanje, da naj bi šlo pri Janši za motenega človeka, kar je neokusen in žaljiv napad na Janševo osebnost in integriteto. Vsak človek, s svojimi vrtilinami in slabostmi vred, ima namreč svoje dostojanstvo in mu ga nihče nima pravice blatiti na tak lahкотen način. Sicer pa nisem nikjer zasledil, da bi Pirjevec kdaj posumil v motenost družine, ki si je po končani drugi svetovni vojni dovolila še malo drugačne grehe, kot jih pripisuje Janši, kot npr. izvensodne množične poboje ljudi, krivih in nekrivih, in to na vagon, kot živino za zakol, pa vzpostavitev in polstoletno vzdrževanje totalitarnega sistema z nasiljem idr.

Ko se Pirjevec pri svojem poskusu demonizacije Janše že sklicuje tudi na tuje namige in citate, bom z nekaj resnimi in tehtnimi dejstvi in izjavami pokazal, da je mogoče gledati na Janšo tudi povsem drugače. To, da je v aferi JBZT Janša kot glavna tarča dvignil na noge slovensko javnost,

je danes splošno poznano dejstvo. Prav tako je znano, da je ob odstavitvi s položaja obrambnega ministra v aferi Depala vas 83 povsem prištevnih uglednih javnih in kulturnih delavcev vzelo Janšo v bran in javno protestiralo zaradi "organiziranega razkaranja legitimnih institucij ustavne ureditve iz smeri dedičev boljševizma in predsednika države" (mišljeno Milana Kučana, prip. avt.). Kot je tudi znano dejstvo, da je kot predsednik slovenske vlade in hkrati predsedujoči Evropski uniji prejel s strani njenih prvakov številna priznanja za dobro opravljeno delo. Tudi ob nedavnem razpadu pomladne koalicije so se mu nekateri ministri zahvalili za sodelovanje, finančni minister Janez Šušteršič pa je pri tem dodal, da mu je bilo sodelovanje z Janšo "v veliko čast". Tako bo zelo težko prepričati bralce, da gre za moteno osebo pri človeku, ki so ga ugledni ljudje s slovenske in evropske politične scene vzeli v bran ali z njim sodelovali in mu pri tem dali priznanje za dobro opravljeno delo.

Poskus drugačnega portretiranja Janše kot politika in človeka Sam mislim, da imajo že desetletja ponavljajoči se poskusi politične likvidacije Janše povsem drugačno ozadje. Zelo slikovito ga je npr. ob aferi Depala vas opisal Viktor Gerkman (Aura,

V/1994), ko je dejal, "da bliskovit in neodoljiv politični linč Janše kaže, da večji del slovenske politične elite ne prenese v oblastni sestavi politika z značilno oportunističnim značajskim profilom... Za to elito je poglavito, da narod spi, ko se lastnini. In da bi narod res spal, je bilo potrebno, da Janša zgubi tiste operativne potenciale, s katerimi bi ga uspel zbuditi. Zato je moral biti radikalec Janša umaknjen ravno zaradi tega, ker je kazal preveč zrcala ozadju srednje poti, kjer so resnica in laž, poštenje in nepoštenje tako lepo pomešani..., in ker ni izkazoval dolžnega spoštovanja do tako imenovanih avtoritet, ker jih pač ni imel za kaj spoštovati..." K čemur bi še dodal, da je Janša tranzicijski levici

zlahka... Je sicer defenzivne narave, vendar je njegovo povračilo težko ubranljivo. Njegova načelnost včasih ni življenjska, morda iz strahu, da bi strpnost privedla do zvođenosti..." Če mu bo še uspel prehod iz "hudih notranjih dilem, ki jih skriva, v resnoben, zadržan, vendar pa integrativen optimizem z vse več prozorne odprtosti, bi lahko postal katalizator mogočega slovenskega političnega zorenja..." Lahko bi se o Janši še marsikaj reklo, kot npr. to, da je mednarodno ugleden politik, da je sposoben mirno in obvladano presteči vsakršne udarce, da je mobilizator pomembnega dela slovenskega človeškega potenciala, pa da je zbran, da malo govori in veliko pove ter v glavnem zadene

Janez Janša

Jože Pirjevec

in njenemu nenasitnemu pohlepu po moči in oblasti na poti tudi zato, ker je zaenkrat, po Pučniku, na pomladni strani edini politik, ki je sposoben zbrati toliko ljudskega konsenza in sobnih ljudi okrog sebe, da lahko upravljajo državo, in bi tako lahko postal »voglani kamen nove drugačne slovenske politične stavbe«, kot je to dejal Gerkman. Slednji se priznava (Aura, X/1993), da spremlja Janšo konfliktnost z okolico, "vendar je vsakršna napadalnost pri njem izzvana od zunaj...Pač ne pozablja tako hitro in ne odpušča

v živo.

O vsakem človeku je, v odvisnosti od zornega kota ali ciljev presoje, tako možnih več različnih mnenj, od katerih verjetno nobeno ni edino zveličavno, ker je sleherni človek kompleksna stvar in svet zase. Zato se izogibajmo enostranskim pavšalnim sodb, lepljenja lahkotnih etiket in predvsem kratenja človeškega dostojanstva, tudi če se s človekom ne strinjamo ali če nam ni všeč. Ne delajmo drugim tega, česar ne bi želeli, da bi kdo drug to storil nam.

Milan Gregorič

Kratke

V NUK povečujejo arhiviranje s spleta

Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) je arhiviranje vsebin na spletu med svoje redne dejavnosti uvrstila leta 2008. Zajemanje spleta in vsebin so se lotili zaradi zagotavljanja ohranjanja obveznega izvoda kulturne dediščine. Izjemno uporaben vir informacij so po njihovem prepričanju tudi vsebine na družabnih omrežjih.

NUK spletni arhiv javnosti predstavlja danes v okviru konference mednarodnega konzorcija za trajno ohranjanje spletnih vsebin (International Internet Preservation Consortium - IIPC), ki je med 22. in 26. aprilom potekala v Ljubljani.

Predstavljajo tako novosti kot tehnične možnosti, ki se jim ponujajo pri zajemanju spleta in nudenju vsebin

uporabniku. Po besedah vodje enote za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice Matjaža Kraglja velja izpostaviti njihov pristop v načinu zajemanja tvitov, saj je takšne vrste vsebine precej težje zajemati kot klasične, statične. Po Kragljevih besedah so v NUK že dalj časa seznanjeni z dejavnostjo Ameriške kongresne knjižnice na področju arhiviranja tvitov. Arhiviranje vsebin na družabnih omrežjih podpirajo, saj je s stališča raziskovanja določenega prostora ali zgodovinskega obdobja to izjemno uporaben vir informacij, ki dopolnjuje ostale vire.

Zato so pričeli s selektivnim zajemanjem in arhiviranjem tvitov, v prvi vrsti kot dopolnitev obstoječim spletnim tarčam, ki jih že zajemajo. V prvi vrsti se jim zdi smiselno arhiviranje tistih tvitov, ki so povezani z volitvami ter pomembnejšimi družbenimi, športnimi in kulturnimi dogodki ter drugimi tematskimi zajemi.

V takih primerih je potrebno na prvem mestu zajeti izbor uveljavljenih spletnih mest ustanov ali družbeno bolj prepoznavnih avtorjev. Ker pa se hkrati velika količina informacij ustvari in objavi tudi na družabnih omrežjih, si ne smejo privoščiti, da ne bi zbrali in ohranili vsaj del tega gradiva za naše zanamce, poudarja.

Poleg tega NUK predstavlja na konferenci orodje za aktivno sodelovanje uporabnikov na spletnem arhivu. Leti bodo lahko ustvarjali svoje zapiske, zbirke, vsebino delili z drugimi uporabniki in na ta način soustvarjali spletni arhiv. Pomen spletnega arhiva je Kragelj ponazoril s primerom spletne strani preminulega alpinista Tomaža Humarja, ki je na spletu ni več, v spletnem arhivu NUK pa hranijo njeno kopijo, ki ostaja tudi javno dostopna.

NUK je članica konzorcija IIPC od leta 2007. Zaradi kadrovske podhranjenosti uspejo arhivirati le manjši izbor slovenskih spletnih mest oz. spletnih vsebin. Po Kragljevih besedah si želijo arhivirati obsežnejši delež Slovence na spletu. V letu 2013 bodo poskusili testno zajeti celotno "domeno. si".

V letu 2012 so nabor spletnih mest, ki jih zajemajo, povečali za 20 odstotkov, in sicer s 776 na 915.

Večina Hrvatov ne bere niti ne kupuje knjig

Dobra polovica Hrvatov ni v enem letu prebrala niti ene knjige, kaže raziskava knjižnega trga, ki jo je letos izvedla agencija GfK. V zadnjih treh mesecih je vsaj eno knjigo kupila slaba petina Hrvatov, medtem ko je leta 2011 v istem obdobju vsaj eno knjigo kupila slaba tretjina. Množično ne berejo niti knjig na spletu.

Raziskava je pokazala, da je 48 odstotkov hrvaških državljanov prebralo vsaj eno knjigo v letu dni, tisti, ki berejo knjige, pa povprečno preberejo pet del. Pred dvema letoma je vsaj eno knjigo prebralo 56 odstotkov prebivalcev, njihovo povprečje pa so bile tri prebrane knjige na leto.

Večina prebranih knjig so si hrvaški bralci sposodili v knjižnicah ali od prijateljev. Tretjina je knjige kupila v knjigarnah ali v kioskih, medtem ko je petina knjige dobila v dar, je še pokazala letošnja raziskava. Dobrih 46 odstotkov anketirancev je odgovorilo, da ne kupujejo knjig, ker jih ne potrebujejo niti jih ne zanimajo, šele nato sledijo finančni razlogi.

V zadnjih treh mesecih je vsaj eno knjigo kupilo dobrih 697.000 ljudi, kar je približno število prebivalcev Zagreba, starejših od 14 let.

Največ berejo leposlovje (62 odstotkov), publicistiko (29 odstotkov), strokovno literaturo (27 odstotkov) in priročnike (26 odstotkov). Večina bere tako tuje kot domače avtorje, sicer pa so mlajšim bralcem bolj zanimivi tuji avtorji, medtem ko starejši in manj izobraženi raje posežejo po delih hrvaških pisateljev.

Knjige na spletu se na Hrvaškem še niso prijele, saj elektronske knjige kupuje le slab odstotek vprašanih. Sicer pa knjige na spletu bere vsak deseti Hrvat, kar je več kot leta 2011, ko je bilo spletnih bralcev sedem odstotkov.

Knjižna polica

Pri Cankarjevi založbi je izšla knjiga
Eve Demmerle Habsburžani

Demmerletova je tiskovna predstavica Habsburške hiše in je bila po besedah urednika založbe Tineta Logarja dolga leta sodelavka Ota Habsburškega. Tako je pri pisanju imela na razpolago tudi dokumente, do katerih znanstveniki doslej niso imeli dostopa. Kot je po poročanju STA na novinarski konferenci v Ljubljani 5. maja še

povedal urednik Logar, bo knjiga zanimiva za najširši krog bralstva. Ob zelo berljivo napisanem besedilu vsebuje tudi bogato slikovno gradivo, od katerega je nekaj objavljenega prvič. Od nemškega izvirnika se razlikuje po naslovnici, ki jo v slovenski izdaji krasijo portret Marije Terezije, v nemški pa fotografija dunajskega dvorca Schönbrunn. V slovensščino je monografijo prevedel Igor Antič, ki je izvirnik za slovenskega bralca nekoliko prilagodil. Besedilo je, kjer se je dalo, razširil z nekaterimi podatki ali zaslugami, ki so jih Habsburžani v zgodovini imeli za Slovence. Kot je povedal na predstavitvi, prinaša knjiga zelo spretno napisano kronologijo Habsburžanov od Rudolfa pa do danes živčih članov te pomembne družine, kar je posebnost v primerjavi s številnimi knjigami o Habsburžanih, ki se zaključijo s Francem Jožefom. Branje pa je po prevajalčevih besedah še zanimivejše zaradi dodanih anekdot. Ob koncu je dodal še preglednico najpomembnejših Habsburžanov. Po besedah zgodovinarja Andreja Rahtena je iz knjige lepo viden vzpon Habsburžanov, ki je temeljil predvsem na izjemni politiki sklepanja porok. Slednje so bile namreč od srednjega veka dalje ključno sredstvo za širjenje oblasti. Vendar pa se je ta politika na neki točki obrnila proti njim. Zaradi poročanja znotraj že znanih družin je namreč postopoma prišlo do degeneracije, ki se je najbolj kazala pri španski liniji. Prelomnico v zgodovini Habsburžanov po Rahtenovih besedah pomeni Marija Terezija. Z njenim očetom se je namreč končala stara linija Habsburžanov, z njeno poroko s Francem I. Štefanom pa je v družino prišla sveža kri, ki je rodu omogočila še več kot 200 let vitalnega življenja. Habsburžani so v 15. stoletju postali nemško-rimski cesarji in se obdržali do odprave cesarstva leta 1806. Največji vzpon so dosegli z Maksimilijanom I. in njegovim sinom Filipom. Cesarstvo je bilo največje v času Karla V. v 16. stoletju, po smrti njegovega sina pa se je vladavina nadaljevala po ženski liniji. Leta 1740 je vladarica postala Marija Terezija, ki je skupaj s svojim sinom Jožefom II. vpeljala številne spremembe.

Pri Mladinski knjigi je izšel roman italijanske
pisateljice Margaret Mazzantini Novorojen

Roman Novorojen opisuje osebo zgodbo nekega para, posebno ostrino pa pripovedi daje vojna na Balkanu. Zgodba se začne leta 1984 v Sarajevu, kjer mlada italijanska novinarka Gemma spozna ljubezen svojega življenja, Diega. Od takrat naprej se njuno življenje nenavadno prepleta z usodo Sarajeva vse do današnjih dni, ko Gemma ponovno obišče mesto s svojim 16-letnim sinom Pietrom, da bi se udeležila odprtja fotografske razstave njegovega očeta. Delo ponuja zgodbo o strastni, neizpolnjeni ljubezni, obenem pa tudi čustvene in družbene viharje 20. stoletja na območju Bosne in Hercegovine. Roman je prevedla Anita Jadrčič. Margaret Mazzantini se je rodila leta 1961 v Dublinu italijanskemu očetu pisatelju in irski materi slikarki. Igralsko kariero je z leti zamenjala za pisateljsko. Živi v Rimu z možem, režiserjem Sergiem Castelletom, in štirimi otroki. Za roman Novorojen je prejela nagrado campiello. Njen prejšnji roman "Non ti muovere" (Ne premikaj se) je bil v Italiji prodan v več kot dveh milijonih izvodov in nagrajen z nagrado strega. Po romanih so posneli tudi filma, v katerih glavno vlogo igra Penelope Cruz.

Prejeli smo

Še nekaj besed o organizaciji Tigr
in komunistični partiji

Tema "Ambrož Kodolja", ki je stalni sodelavec "Novega glasa", v zadnji aprilski številki Vašega lista zavzema kar celo stran. Mož ima med drugim fikšno idejo, da je bil Tigr in tigrovstvo prežeto s komunističnimi simpatijami in vsa leta od časa do časa v Vašem listu v tem smislu spušča svoje strupene puščice. Povod za njegov najnovejši napad na Tigr je moje pojasnilo, objavljeno na spletu v Časniku škofijske gimnazije v Št. Vidu,

kjer med drugim piše, da so tigrovci Maks Rejec, Ferdo Kravanja in Tone Majnik v času NOB-ja bili, oziroma želeli biti, člani Partije. To mojo izjavo-žene vodilnega tigrovca Alberta Rejca – zmagoslavno proglasi za potrditev svoje teze, da so bili tigrovci blizu komunistom, če že ne kar komunisti. Povod za moje predavanje o Tigru na škofijski gimnaziji 23. januarja letos je bila namreč moja knjiga "Partija in tigrovci", ki je izšla pri Slovenski ma-

tici leta 2006 in obravnava medvojno in povojno usodo nekaterih vodilnih tigrovcev. Kaže, da gospod Kodolja te knjige ne pozna, da je ni bral, kakor tudi ne poročil v Novem glasu in Primorskem dnevniku o moji predstavitvi te knjige v Trstu, Gorici, in Kromberku. Še več: iz njegovega pisanja ni razvidno, ali sploh ve, da so vse te tri tigrovce, intelektualni del Tigr v partizanih, komunisti v letih 1943 in 1944 zahrbtno likvidirali. Na podlagi študija

partizanskih arhivov sem rekonstruirala njihovo tragično zgodbo. Vsi trije so zaman upali, da jim bo članstvo v Partiji omogočilo preživetje v partizanih, kar se pa žal ni zgodilo. Maksa Rejca je v začetku julija 1943 verjetno ubila vojska ali VOS v bližini partizanskega vojaškega taborišča V Prodeh in je baje pokopan nekje v samotni nad Knežo. Tigr je deloval v letih 1926-1941 kot NESTRANKARSKA NARODNOOBRAMBNA ORGANIZACIJA in je med vojno ni bilo več. Po aretaciji Zorka Jelinciča je bil Albert Rejec v letih 1930-1941 idejni in politični vodja Tigr, edini, ki je delal v organizaciji ves čas njenega obstoja. Rejec je bil po svojem političnem prepričanju stodo-

ten demokrat, večstrankarski politični sistem je bil zanj aksiom: ne glede na to kateri stranki je pripadal, ali pa sploh nobeni, je bil v Tigr vsak dobrodošel, ki je bil pripravljen delovati narodnoobrambno. Partija je poznala to njegovo demokratično naravnost in je po vojni leta 1948 celo izdelala načrt za Rejčevu likvidacijo, kot je razvidno iz dokumentov. Na srečo tega ni izpeljala, saj se je Rejcu prav takrat posrečilo menjati službo. V letih svojega obstoja je TIGR sodeloval z vsakomer, ki je deloval proti fašizmu, tako z vsemi antifašističnimi italijanskimi strankami v Parizu, med katerimi pa ni bilo prostozidarjev. Viko Bobek, veliki organizator Tigr na Ilirskobistriškem, po

poreklu komunist, se je v drugi polovici tridesetih let pridružil Tigr, ker je hotel delovati, komunisti pa so bili takrat povsem pasivni. Partija se je te svoje pretekle pasivnosti po vojni zavedala – tako jo je na primer Boris Kraiger priznal leta 1958 – in od tod nasprotovanje Rejcu, da bi po vojni pisal o delovanju Tigr. Tigrovski list "Svoboda" je sicer napadal kapitulantsko politiko Vatikana do fašizma, ne boste pa v njem našli napada na vero kot tako. Tigr ni bil proti veri, je pa rohnal proti populistični politiki Vatikana do Musolinija. Nekaj časa je Rejec poleg "Svobode" tudi izdajal "Stražo ob Soči", ki je bila pisana v izrazito katoliškem duhu. **Tatjana Rejec**

Galerija Skerk v Trnovci

Da bi umetnost raznežila
dušo vseh!

Galerija Skerk v Trnovci je od svojega nastanka leta 1998 usmerila svoje delovanje k medsebojnemu spoznavanju narodov v sklopu čezmejnje regije Alpe Adria: center s sedežem v domačiji zakoncev Zora in Jože Skerk je še zlasti namenjal pozornost slovenski umetnosti. V svojih razstavnih prostorih so bili

Lojze Spacal:
Nokturno v Savudriji,
1972; barvni lesorez;
40 x 52 cm

večkrat prisotni slovenski likovniki, ki so ustvarjali v Italiji, bodisi umetniški matične domovine, ki so zaradi prodornosti svojih del postali razpoznavni po vsej Evropi. Center Skerk in kulturna fundacija sta tako v letih priredila pomenljive postavitev, na primer o slovenskih impresionistih, lani pa je v režiji društva Ilermada – Vojak in civilisti žela velik uspeh razstava o prvi svetovni

vojni. Do 19. maja pa bo na ogled pre-rez umetniškega pridiha 20. stoletja, s posebnim poudarkom na delih štirih svetovno znanih av-

torjev. Kot nam je povedal odv. Skerk, so Jože Ciuha, Zoran Mušič, Vladimir Veličkovič in Lojze Spacal ključnega pomena zaradi vsebine svojih del in zaradi tehnike, ki so jo uporabljali na svoji umetniški poti. Po njegovem mnenju je Ciuha največji slovenski živeči slikar, ki svojo ustvarjalno življenje deli med Ljubljano in Parizom: "Priznan je do tolikšne mere, da mu je deže-

la FJK lani priredila monografsko razstavo v prestižni lokaciji Vile Manin". Obiskovalec razstave bo deležen sporočilnosti Mušičeve taboriščne tematike z risbo, ki upodablja hudo usodo dachavskih internirancev. Niz risb na to tematiko je Mušič ustvaril po vojni, deset od skupnih sedemnajstih risb je avtor poklonil muzeju v Jeruzalemu. Vojna tematika je prisotna tudi pri Veličkoviču, srbskem slikarju, ki je v času postal francoski državljani: še kako pomenljiv je njegov prikaz 'kričičih' trupel, ki se vijejo drugo ob drugem v brezupnem breznu... "Lojzetu Spacalu pa smo posvetili poseben razdelek, ki prikazuje razvoj njegovih sedmih umetniških dob. Pomembne so tri ksilografije, ki jih je mojster izdelal kot študent akademije v Breri", je dejal Skerk in izpostavil še Spacalovo sliko z naslovom Nokturno v Savudriji, ki ga umetnostni kritiki imajo za njegovo najboljšo delo. Večina razstavljenih del (na

Vladimir Veličkovič

Založba Mladinska knjiga
Desa Muck in drugi
avtorji za mlade!

Pri Mladinski knjigi je pred kratkim za mlade bralce izšla tretja knjiga iz serije Deses Muck z ilustracijami Maše Kozjek Čudežna bolha Megi, v kateri bolha ponudi pomoč želvica Taški in Toniju. V novi stripovski-pisani verziji je izšla tudi posodobljena izdaja njenega dela Blazno resno slavni, za katero je stripovski del prispeval Matej de Cecco. Serija Čudežna bolha Megi je po mnenju Deses Muck pri mladih bralcih doživela dober odziv, ker vselej pozorno prislunehne, ko beseda teče o živalih. Bolha Megi je v prvih dveh izdajah ponudila pomoč bernardinu Karliju in zajčku Branku, tokrat pa pomaga želvica Taški in Toniju, s katerima razvajeni Beni ravna kot bi bili igrači in ne živi bitji. Bolha si zada nalogo, da bo njegov odnos do živali spremenila. Po besedah urednice Irene Matko Lukan se prav skozi odnos do malih živali slika odnos do manjših in šibkih. Desa Muck, ki je najbolj brana slovenska pisateljica, a tudi naj-

bolj plodovita, ukvarja pa se še s televizijo in gledališčem, je pred več kot 20 leti za revijo Pil pisala rubriko Blazno resno o seksu, po kateri je kmalu nastala serija petih del, ki so se lotevala vedno aktualnih mladinskih tematik - poleg seksa še šole, hrepenenja po populnosti, drog in želje po slavi. Pri Mladinski knjigi so se pred leti lotili izdaje posodobljenih natisov, ki se jim pridružuje peta knjiga Blazno resno slavni. Desa Muck je v delo vključila resničnostne šove, ki danes prevzemajo mladino. Delo si je v novi različici zamislila kot posebno mešanico besedila in stripa. Glavni akter je Grega, povprečen deček, ki ni preveč zadovoljen s svojo podobo, a se kar naenkrat znajde v svetu šov biznisa. Mladim, ki hlepajo po hitrem uspehu z nastopom v resničnostnem šovu, je

avtorica na predstavitvi knjige v Ljubljani po poročanju STA sporočila, da naj se, če že ne gre drugače, na izkušnjo zares dobro pripravijo in razmislijo, ali bi radi razvijali svojo ustvarjalnost ali pa bi le radi, da jih drugi vidijo. "To dvojje je treba ločiti", je opomnila. Pri založbi so kot žepnico natisnili še priljubljeno delo Dese

gospoda Gnilca Andyja Stantona, ki jih določajo avtorjev sočni jezik in humorni ton. Za dela karikirane pobalinske ilustracije prispeva David Tazyman. V sedmi knjigi se Gnilc, strah in trepet otrok iz Poprovega Gradca, znajde v gozdu, kjer odkriva skrivnost mogočne češnje, v osmi pa je na vrsti, kot je dejal prevajalec

Boštjan Gorenc, "prava eko kriminalka". Gnilc in njegov pomočnik namreč žgata staro, zasmrajeno meso, da bi povečala "mestno segregiranje". Knjige iz serije so bile doslej označene z zlato hruško. Pri založbi je izšlo še delo Patricka Nessa Sedem minut čez polnoč, ki je po besedah prevajalke Ane Ugričević novič primum tako za razmišljujoče mlade, od 13. leta dalje, kot tudi za starejše bralce. V njem se je Ness lotil teme izgube kot dela življenja. V zgodbi nastopa pošast, ki vsak večer obišče dečka, ki živi z umirajočo materjo. Pošast dečku pripoveduje zgodbe in mu z njimi pomaga, da premaga svoje strahove. Odpira pa tudi vprašanje osame, ki doleti človeka v nesreči. Pogosto se ljudje od njega, zaradi nezmožnosti soočenja s situacijo, oddaljijo.

Desa Muck

Muck z naslovom Panika. Nadaljujejo se tudi dogodivščine

Kratke

Svetopisemski krožek v Mačkoljah

Novembra lani je mačkoljanska verska skupnost začela niz srečanj, da bi se ob mentorski izkušnji domačega dušnega pastirja, g. Metoda Lampe, oplajala ob Božji besedi.

“Zadovoljen sem bil, da je župnijski svet sprejel to zamisel, saj sem začutil, da so verniki sveto-pisemski krožek toplo pričakovali”, nam je povedal g. Lampe. Poudaril nam je, da ta srečanja ne sodijo v zaokroženo obliko tečaja, saj so trenutek duhovne poglobitve, ki poteka skozi vse leto. Premišljevanja ob Božji besedi se tako vsakokrat začenejo z branjem beril iz Sv. pisma in evangelija. Prvo branje je skupinsko, vsak udeleženec srečanja se potem potihem poglubi v sporočilnost berila, “nakar se v skupni debati ob ponotranjenem sporočilu bogati drug drugega”. Srečanja uvaja molitev sv. Duha, molitev plasma pa služi kot priprava na nedeljsko bogoslužje. To je lepa priložnost, da se domači verniki družijo in da drug drugega ob Božji besedi bolje spoznajo.

G. Metod Lampe (foto A. Novak)

V pričakovanju Guče na Krasu

Množični, zvesti obiskovalci Guče na Krasu, enega najpomembnejših festivalov balkanske glasbe v zahodni Evropi, so se letos zbrali že dva meseca pred začetkom poletnih glasbenih dogodkov na uvodnem prazniku z glasbo v živo in gastronomskimi kioski, ki se je odvijal v kraju festivala v Brišičkih. Zaradi nestalnega vremena je prva Balkanska nedelja zaživela pod šotorom, a niti dež ni ustavil privrženec divjih slovanskih ritmov, ki so tudi tokrat prišli iz vseh krajev dežele in iz Veneta. Za ples in prijetno vzdušje so tokrat poskrbele tri skupine iz Srbije, Slovenije in Italije: Radio Zastava, srbski trobilni orkester Elvise Bajramovića in slovenska skupina Trubači Pivo in čevapi. S to “glasbeno pokušnjo” je društvo Druga Muzika uvedlo na svoj način (tudi s promocijskim cd-jem, ki so ga organizatorji podarili obiskovalcem) v program Guče na Krasu 2013, ki bo v dveh poletnih vikendih, od 5. do 14. julija, privabil s parado zvezd balkanske glasbe in kontaminacijskih žanrov. Festival bo odprl

Dubioza kolektiv

Goran Bregović z Orkestrom za poroke in pogrebe, nakar bosta naslednji dan sledila koncerta eklektičnega Magnifica in vzhajajoče bosanske skupine Dubioza kolektiv, ki je znana tudi po svojem družbenem angažmaju proti korupciji in vsestranskemu nazadovanju povojne Bosne. Naslednji konec tedna pa bodo na vrsti koncerti skupine Modena city ramblers, orkestra legendarnih Bobana in Marka Markovića ter makedonskega Kočani orkestra. Zadnja dva koncerta bosta s prostim vstopom, zelo ugodne vstopnice za ostale koncerte, ki jih bodo obogatili tudi nastopi mnogih srbskih trubačev, pa so v predprodaji pri Azalea, Vivaticket in Eventim. Letošnjo izvedbo festivala bo zaznamovalo tudi prvo sodelovanje s srbskim, referenčnim festivalom trobilnih skupin; delegacija inštitucionalnih predstavnikov bo ocenila v Brišičkih udeležence prvega uradnega predtekmovanja za mednarodno tekmovanje v Guči, na katerem bodo v času poletnega festivala nastopile skupine, ki izvajajo balkansko glasbo izven meja držav bivše Jugoslavije.

Barkovlje / Zaključni nastop solistov Glasbene kambre

V sredo, 23. marca, bo v barkovljanskem društvu v ul. Bonafata 6 posebno slovesno. Pod pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete bo namreč zaključni nastop solistov Glasbene kambre, ki jih bo na klavirju spremljala Beatrice Zonta.

Na Opčinah obhaja okroglo osebno obletnico

BERTA VREMEC

Svoji podpredsednici voščimo trdnega zdravja

in da bi še dolgo tako skrbno in učinkovito

delovala v dobrobit openske župnije in

Zveze cerkvenih pevskih zborov - Trst

Relikvarij sv. Boska tudi na Opčinah za slovenske vernike

Kdor ljubi mlade, bo našel pot do njih!

Slovenska verska skupnost v Trstu se je ob molitvenem srečanju in kasnejšem slavnostnem bogoslužju v soboto, 4. marca, zbrala v župni cerkvi sv. Jerneja, da bi se priporočila sv. Janezu Bosku. Priložnost je bila nadvse pomembna, saj so posmrtni ostanke velikega svetnika, zbrani v stekleni krsti, stali pred glavnim oltarjem v prezbitoriju. Urna z don Boskovim podobo nosi v sebi veliko dragocenost: shranjeno svetni-

ska. V okviru priprav na okroglo obletnico že štiri leta poteka svetovno popotovanje urne s posmrtnimi ostanki svetnika. Do praznovanja 200. obletnice svetnikovega rojstva (16. avgust 2015) bodo njegove relikvije obiskale vseh 5 celin oziroma 130 držav, v katerih je navzoča salezijanska karizma. Dogodek poteka pod geslom *Svetnik med nami*.

Sv. Janez Bosko (1815–1888) je živel v 19. stoletju v času industrijske revolucije. Pri dveh letih

mlade nadaljevalo, je l. 1859 ustanovil redovno družbo salezijancev (po sv. Frančišku Saleškem), ki se po njegovem zgledu posvečajo predvsem vzgojnim in pastoralnim dejavnostim za mlade: skrbijo zlasti za preventivno vzgojo, ki temelji na razumu, veri in ljubezni, da bi v svojem življenju postali *dobri kristjani in poštene državljanje*. Danes so salezijanci (blizu 16.000 članov) navzoči v 130 državah

na vseh celinah sveta, v Sloveniji pa so prisotni od leta 1901: v Trstu pa so salezijanci začeli skrbeti za slovenske vernike po drugi svetovni vojni. Pred nekaj meseci je v opensko cerkev prispel relikvarij s svetinjami francoske svetnice sv. Bernardke lurske: takrat in tokrat je sv. mašo ob so-maševanju

slovenskih duhovnikov vodil škof vikar za Slovence g. Tone Bedenčič. Najbrž pa so openskega dekana zaradi njegove pripadnosti salezijanskemu redu tokrat prevečala posebna čustva. Slednja je poskušal posredovati v svoji homiliji, ko je poudaril, da je Don Bosko “med nami še vedno navzoč v delu za mladino preko salezijanske redovniške skupnosti”. Veliki svetnik je mladim ponujal upanje in prihodnost, kajti “tedanja družba je mladim kradla mladost!” Mladi se tudi danes nahajajo v stiski in zato potrebujejo dobre vzornike, začeniši s starši: “Kdor

Foto IG

kovo desno roko. Z njo je blagoslovil toliko ljudi, mladim je podarjal zakrament odpuščanja, delil kruh življenja. Njegova desnica je bila znamenje ljubezni, opore in rešitve za toliko mladih, slabotnih in zapostavljenih. Vse zato, da bi bili ti mladi “srečni že tukaj na zemlji in v večnosti!”, kot je sv. Bosko napisal v molitveniku Preskrbljeni mladenič. Romanje relikvij sv. Bosca se je na Slovenskem in v naših krajih namreč začelo 1. maja, trajalo pa bo do 17. maja. Leta 2015 bomo obhajali 200-letnico rojstva ustanovitelja salezijanskega gibanja sv. Janeza Bo-

mu je umrl oče. Kot duhovnik je deloval v italijanskem mestu Turin, kamor je s *trebuhom za kruhom* prihajalo veliko mladih. Za svoje trdo delo so prejemali (pre) skromno plačilo in bivali v neživljenjskih razmerah. Boj za preživetje jih je silil tudi v krajo, zaradi česar so se neredko znašli v zaporu. Veliko jih je zaradi težkih razmer prezgodaj umrlo. Don Boska je tak položaj mladih globoko pretresel. Odločil se je, da jim bo podaril vse svoje življenje. V oratoriju, kot je poimenoval svojo vzgojno ustanovo, je zbiral na tisoče mladih. Z namenom, da bi se njegovo delo za

Sv. Janez Bosko, prosi za nas

Sveti Janez Bosko, oče in učitelj mladine! Sprejemljiv za darove Svetega Duha in odprt za razmere svojega časa, si bil za mlade, zlasti male in uboge, znamenje prednostne Božje ljubezni.

Bodi naš vodnik na poti prijateljstva z Jezusom, da bomo v njem in njegovem evangeliju našli smisel svojega življenja in izvir prave sreče.

Pomagaj nam, da bomo velikodušno opravljali poklic, ki smo ga prejeli od Boga, da bomo v vsakdanjem življenju ustvarjali občestvo in v povezanosti z vso Cerkvijo navdušeno sodelovali pri graditvi civilizacije ljubezni.

Izprosi nam milost vztrajnosti, da bomo v duhu blagrov živeli dosledno krščansko življenje. Daj, da se bomo pod vodstvom Marije Pomočnice nekoč mogli srečati s teboj v veliki nebeški družini. Amen.

ljubi mlade, bo našel pot do njih: mladim mora naša družba ponujati zdravo okolje in vero v Jezusa Kristusa”, je dejal škof vikar za Slovence. Ob koncu slovesnega bogoslužja, ki ga je oplemenitilo petje Združenega zbora ZCPZ, je predstojnik slovenskih salezijancev Janez Potočnik zahvalil župniji in vsem sodelujočim, zlasti otrokom, ki so v prvi vrsti sledili sveti maši: gotovo je nad njimi bdela duha sv. Janeza Boska.

IG

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta

Razvejena in bogata osebnost Miloša Vauhnikarja

Štefka Vauhnik Mikluš iz Berlina, založnik Stane Kodrič, časnikar Ivo Jevnikar in zgodovinar Jože Dežman so na večer, ki sta ga priredila Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta, spregovorili o Milošu Vauhniku in njegovi knjigi *Pe-fau* in dvajseto stoletje. “To niso samo spomini javnega delavca iz Maribora, temveč tudi politično in kulturno razmišljanje”, je uvodoma dejal Jevnikar. Vauhnikar je bil odvetnik, publicist in politični emigrant, ki je dolgo let živel v Rimu in pisal radijska poročila RAI za Slovenijo. Bil je aktiven v družbi rimskih Slovencev, uveljavil se je predvsem kot režiser predstav, s katerimi so gostovali tudi v Trstu. Bil je brat znanega vojaškega obveščevalca polkovnika Vladimira Vauhnikarja.

Hčerka Štefka je opisala svojega očeta kot vedno zaposlenega. Vzgaljal in obenem teroriziral jo je po pismih. Mama je umrla ob porodu, tako je ona odraščala pri starih starših, ohranjala pa sta stike in se redno srečevala. De-

jansko je dobila svojega očeta šele pri štiridesetih, ko se je leta 1975 preselil k njeni družini v Berlin. “Dejansko je prišel k nam umret. V svoji sobi je neprestano tipkal. Tudi kot upokojenec je bil vedno zaposlen. Dopisoval si je z

Vauhnikarjeve spomine v dveh zvezkih je leta 1988 in 1989 izdala Goriška Mohorjeva družba. Za njuno objavo se je takrat zavzel inženir Boris Sancin, lektoriral pa ju je Marko Tavčar. Prav ti dve knjigi sta prišli v roke za-

Foto Kroma

ljudmi po svetu, pisal članke in redno zahajal v knjižnico. V začetku osemdesetih je bil rokopis gotov. Zmagoslavno ga je dvignil v zrak in izjavil, da je to njegova zapuščina, ki nam bo prišla prav po njegovi smrti”, je obujala hčerka spomine. Slovenijo je nosil vedno v srcu.

ložniku Stanetu Kodriču in ga navdušili, da se je obrnil do hčerke Štefke in začel prebirati deset centimetrov debel rokopis, tipkan na rjavem papirju s popravki Vinka Beličiča. V petih letih nastajanja nove knjige se je Kodrič pogosto srečeval s Štefko, dokler ni pri Založništvu Jutro

zagledala luč knjiga večjega formata, dolga več kot petsto strani, z ilustracijami in uredniškimi opombami.

Kot je dejal založnik, ki se je najprej zahvalil Ivo Jevnikarju za sodelovanje pri nastanku knjige, se nova knjiga razlikuje od prve predvsem po zasnovi: medtem ko je v prvi veliko razmišljanj, je v novi knjigi objavljen celoten prvotni rokopis in nosi izvirni naslov, opremljen pa je z opombami, ki bralcu približajo pravkar prebrano.

Nekdanji direktor Arhiva Republike Slovenije, zgodovinar Jože Dežman je o knjigi spregovoril kot o medijskem poskusu, saj nam stalno ponuja izzivalne nastave. Za Vauhnikarja je značilna brutalna neusmiljenost do komunizma, nasilja in neizobraženih ljudi, “koristnih bedakov”. Zapiši o prvi svetovni vojni nas spominjajo na Prigode dobrega vojaka Švejka.

Ob koncu so prisotni v Peterlinovi dvorani, ki so osebno poznali Vauhnikarja, obujali spomine nanj. Vnuč Metod Mikluš se svojega dedka spomni kot zelo religioznega človeka. Veliko si je dopisoval, kar je zelo razveselilo Metoda, ki je zbiral znamenje.

Šin

POGOVOR Igor Švab o možni zamrznitvi davka IMU

Zaradi političnih računov so bile storjene usodne napake

Finančni in gospodarski krizi še ni videti konca. Državni in deželni prispevki krajevnim upravam se čedalje krčijo: "Deželni zakon 2013 je tržaško občino prikrajšal za 16 milijonov evrov sredstev. Kako naj sedaj krajevne uprave uravnesajo svoje proračune", se je vprašal občinski svetnik SSK Igor Švab v pogovoru, na katerega smo ga povabili po novici o zamrznitvi plačila junijskega obroka davka na nepremičnine IMU, ki jo je napovedal ministrski predsednik Enrico Letta. "V primeru, da bo to držalo, bo pod vprašajem samo delovanje občin in krajevnih uprav!"

Koliko manj finančnega priliva bi potemtakem imela občina Trst?

Glede na izplačilo davka IMU na prvo stanovanje, v primeru da bi količnik ostal 3,9 promil, bi v občinski blagajne prišlo nekaj manj kot 20 milijonov evrov. Če bi količnik povišali na 4 promil, bi prejšnji vsoti pristeli še 509 tisoč evrov. Z manjšo dotacijo s strani dežele je naša občina začela pripravljati svoj proračun z vsoto, ki je nižja kot 24 milijonov evrov. Bili

smo zato prisiljeni storiti določene reze: ker je občinska uprava želela ohraniti dosedanje servise zlasti na so-

Foto DPD

cialnem in izobraževalnem področju, je bilo potrebno prilagoditi tarife za šolske menze in za vpis otrok v občinske izobraževalne strukture (npr. vrtce). Manko s strani dežele bi lahko zato krili v določeni meri rezi in s povišanjem nekaterih uslug: to v primeru, da bi davek IMU ostal v veljavi.

Poteza vladnega predsednika pa je občinskim upravam prekrizala načrte.

Javne uprave potiska na rob bankrota! V primeru, da se davek odpravi, oziroma, da se spremni način njegovega izplačevanja, morajo občine imeti jasno sliko, kako naj se ta finančna vrzel nadoknadi. Edina možna varianta je ta, da se življenjski standard občanov drastično zmanjša: odpravili bodo pošolske dejavnosti, zaprli bodo muzeje in podobno. Ali bo to dovolj, da se nadoknadi manko 20 milijonov evrov?

Gotovo ne bo dovolj. Proračun tržaške občine, ki vključuje ohranitev izplačila davka IMU je že v izgubi za štiri milijone evrov, kljub vsem mogočim rezom. Manj finančnega priliva v blagajnah zaradi ukinitve ali preustroja davka IMU bi posledično negativno učinkoval na investicije v javnih delih, ki bi lahko dale zagona krajevne gospodarstvu sektorju. Ali naj bi država pridobila deset milijard evrov tako, da bi povišala davek IVA na dva odstotka? Ta vsota namreč odgovarja skupku povračila lanskega davka IMU in zamrznitvi letošnjega. Res, zma-

deželnih volitvah daje upati, da bo nova predsednica Serracchianijeva imela večji posluš do določenih tematik: vsi pa se zavedamo, da so pač razpoložljiva sredstva taka, kakršna so. Serracchianijeva bo lahko usklajevala deželno politiko s krajevno na podlagi geostrateških smernic: drugačen pristop do nekaterih vzlovov lahko pričakujemo, čudežev nikakor ne.

Ali menite, da bo država prepustila defaultu blagajne krajevnih uprav?

Mislím, da si kaj takega ne bo privoščila. Z demagoškim udejanjanjem populističnih potez, kakor je to počel Berlusconi, ki je davek na nepremičnine odpravil, ne gremo nikamor. Denar, ki ga je občina novčila od nekdanjega davka ICI, ga je reinvestirala na teritoriju. Raje bi spregovoril o drugačni porazdelitvi davka IMU in preureditvi katastrskih rent ter morda tudi o možnosti zvišanja odbitka na prvo stanovanje: ne smemo pozabiti, da so si ljudje kupili prvo stanovanje po dolgem garanju, vanj so investirali prihranke celotnega življenja. V določenem vidiku je obstoječi režim lahko tudi nemoralen. Prav tako ne smemo demonizirati lastnikov t. i. drugega stanovanja, saj lahko to imovino hranijo za prihodnost svojih otrok. Prave rešitve torej ni: napaka je v tem, da so bile zaradi golih političnih računov storjene usodne napake, posledice katerih danes vsi plačujemo.

IG

Obvestila

Združenje prostovoljcev Hospice Adria Onlus vabi na predavanje Duhovna podpora ob času slovesa v četrtek, 9. maja 2013, ob 18. uri v Razstavno dvorano, ki jo je dala na razpolago Zadruga kraška banka, ul. Riceratorio 2 na Opčinah. Zagotovljen bo parkirni prostor ZKB. Predaval bo p. Mirko Pelicon.

Poletno potovanje z Novim glasom v letu 2013: Gruzija, 8 dni na Kavkazu od 20. do 28. junija 2013. Spored in vpisovanje na sedežih Novega glasa v Gorici in Trstu. Vpisovanje se končuje.

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka daruje M. M. 50 evrov. Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: g. Franc Vončina 20, Štefanija Cvitan 10, Franc Saksida 245, Pavlina Ziebarth 5, Amalia Pangos 10 evrov; za Don Boskovo mesto patra Ernesta Saksida – Brazilija: sestre iz Boršta 20, T. S. 180 evrov; za riž otrokom patra Pedra Opeke – Madagaskar: Vincencijeva Konferenca – Barkovlje 200 evrov.

Darove lahko nakažete tudi po Banki: IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948 Codice BIC: CCTSIT2TXXX Misijonski krožek Rojan via Cordaroli 29 34135 Trst

Čestitke

Dne 7. maja je praznovala Berta Vremec visoki življenjski jubilej. Rojanski cerkveni pevski zbor ji vošči mnogo zdravja in še veliko delovnih let. Ob okroglem življenjskem jubileju svoji dragoceni sodelavki Berti Vremec čestita Goriška Mohorjeva družba.

V torek je praznovala okrogel življenjski jubilej **BERTA VREMEC** Iskreno ji čestitamo in voščimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let

CPZ SVETI JERNEJ, OPČINE

Slovensko društvo Barkovlje

Koncert Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec

Slovensko kulturno društvo Barkovlje je pravo "klubsko" združenje ustvarjalnih ljudi, ki prijetno razvijajo svoje člane in simpatizerje z raznolikimi umetniškimi in družabnimi dogodki. Majski

in njegovi pevci so se predstavili z dodelanimi izvedbami in veliko pozornostjo do jasne izgovarjave besedil, vokalno pa so bili vseskozi precej enobarvni, bolj usmerjeni v lepoto kot v intenziteto zvoka, v ob-

PROJEKT JEZIK LINGUA Ob stoletnici rojstva prof. Martina Jevnikarja

Zbornik zapisov in člankov bo pričal o njegovem neprecenljivem raziskovalnem delu

Mladika je predlagala Svetu slovenskih organizacij, da bi v sklop evropskih projektov uvrstili tudi založniški načrt, ki bi počastil spomin na prof. Martina Jevnikarja ob stoletnici rojstva. Z velikim naporom je prof. Marija Cenda zadnji dve leti zbiral in urejala ter dopolnjevala gradivo za publikacijo, ki je sprva sodila v založniške načrte Mladike. "Ker pa je bil za našo založbo zaloga za tako zahtevno knjigo prevelik – knjiga bo štela 500 strani, bo večjega formata, vsebovala bo bogato fotografsko gradivo –, smo se obrnili na SSO", nam je v imenu Mladike dejal Marij Maver, ki je bil dejansko pobudnik projekta. Knjigo bo tako tiskalo namensko društvo v sklopu projekta Jezik Lingua.

"Knjiga je končana, v tisk bi morala že ta mesec. Vsebinsko razsežnost zbornika sestavlja zajeten izbor zapisov in člankov, ki jih je prof. Martin Jevnikar objavljajal zlasti v Mladiki. So pa tudi zapisi, ki jih je prof. Jevnikar uvrščal v Literarne vaje in časopisje. Tematika omenjenih prispevkov je v celoti posvečena slovenskemu zamejskemu slovstvu v Italiji, od Trsta prek Gorice do Trbiža. Vemo namreč, da je prof. Jevnikar svoje strokovno orodje obenem uporabljal za kritično obravnavo slovenske avstrijsko-koroške in

zdomske literature. Bralec bo s to knjigo obenem imel pregled tudi nad Jevnikarjevo presojo zamejskega tiska, saj je od povojnih let dalje pri nas izhajalo kar nekaj revij od Sidra, do Razgledov in drugih, ki so v letih zamrli: nekatere druge revije pa so se ohranile do danes. Zbornik tako presega goli literarni spekter posameznih ustvarjalcev in zajema širši kulturni prihod

presoja vsakršnega avtorja, ne da bi koga izpušal. Obravnaval je vse, in ponavljam vse, kar je pri nas nastajalo.

Prof. Jevnikar sodi v generacijo tistih mož, ki so v povojnem času postavljali temelje slovenskemu šolstvu v Italiji in obenem tudi kulturni organiziranosti manjšincev. Kako se prof. Jevnikarja spominjate?

no na trgovski akademiji. Spominjam se zlasti njegove visoke postave, njegov pogled je preko črno obrobljenih očal izžareval strogost. O njem mi je večkrat pripovedovala sestra, ki je obiskovala trgovsko akademijo. Več anekdot je pričalo o tem, kako je bil do študentov zahteven: nepopustljiv je bil predvsem do pravilne uporabe vejice... Imel je izredno bogato kulturno zakladnico, ki smo se ji tudi mi radiji posluževali, ko nas je prešil kakšen dvom glede krajevne zgodovine ali literature. Dober spomin je tudi imel. Bil je velik sodelavec nagrade Mladika in nagrade Vstajenje, nikoli se ni izmikal sodelovanju pri okroglih mizah, skratka razdal se je za našo skupnost. Prevzel je odgovornost nad slovitimi Literarnimi vajami, ki jih je bil ustanovil prof. Rudolph Fajš: sprva so imele izreden zagon, veliko nas mladih je

rade volje sodelovalo, čeprav so se resnici na ljubo v času izpele. No, prof. Jevnikar se je z njimi začel ukvarjati v tem zadnjem obdobju in z velikim trudom jih še nekaj let ohranil pri življenju. Največjo zaslugo prof. Jevnikarja bi zato lahko evidentirali zlasti na strokovno-literarnem in didaktičnem področju bodisi v šolsko obveznem kot na univerzitetnem nivoju.

IG

Marij Maver (foto IG)

Prof. Martin Jevnikar

slovenske tiskane besede v Italiji od druge svetovne vojne do smrti prof. Jevnikarja. Naj dodam, da smo v zbornik vključili še nekaj člankov na domoznansko in memoarsko tematiko."

Kakšen odnos pa je prof. Jevnikar imel do slovenske zamejske literature?

Prof. Jevnikar je bil pri svojem delu izredno marljiv in natančen. Njegova največja zasluga je bila v tem, da je kritično

Z njim sem začel bolj intenzivno sodelovati, ko sem nastopil službo na slovenskem radiu v sedemdesetih letih. Bil je namreč zvest sodelavec tržaškega radija kot tudi Mladike, pri kateri je začel sodelovati že s prof. Jožetom Peterlinom. Sicer pa me spomin nanj vodi v najzgodnejša šolska leta, ko sem obiskoval nižjo gimnazijo pri Sv. Jakobu. On je na šoli bil ravnatelj, istočasno pa je poučeval slovenšči-

Foto Kroma

večer v društveni dvorani je bil tokrat posvečen zborovskim poslasticam s celovečernim koncertom Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec. Izbira ni bila naključna iz dveh razlogov: zbor od ustanovitve združuje namreč primorske študente v Ljubljani in ima torej neposredne povezave tudi z našim teritorijem, poleg tega pa praznuje šestdesetletno delovanje, saj prepeva od leta 1953, ko je njegovo vodstvo kot prvi prevzel Anton Nanut. Sledili so drugi priznani slovenski zborovodje, z njimi pa tudi nagrade na tekmovanjih in številna gostovanja po vsem svetu.

"Vodopivci" so mladi ambasadorki slovenske zborovske tradicije in so to potrdili tudi s programom koncerta v barkovljanskem društvu, kjer so v prvem delu podali tri obče znane domoljubne pesmi (Oj, Doberdob, Jadransko morje, Oj Triglav moj dom), v drugem so se poklonili Vinku Vodopivcu, izjemno priljubljenemu duhovniku in skladatelju, po katerem se imenujejo, v tretjem pa so izvedli antologijo skladb slovenskih klasičnih in sodobnih avtorjev. Zborovodja Primož Malavašič

likovanje dinamike bolj kot v sporočilnost podajanja. Primorski pevci se dejansko niso dovolj prepričljivo vživeli v vsebine podanih skladb, vsaj do zadnjega dela koncerta, ko so skladbe Bučarja, Kumarja in Simonitija zaživele v bolj sproščenem duhu in so izzvale bučen aplavz zadovoljne publike. V prijetnem vzdušju zaključnih pozdravov in zahval družtvu, predsednici (in napovedovalki večera) Sandri Poljšak, sponzorjem, podpornikom in publiko, je predstavniki zbora dodal še vabilo na jubilejni koncert zbora, ki bo 25. maja v Kulturnem domu v Novi Gorici. Zbor praznuje letošnjo obletnico tudi z novim cd-jem in zbornikom in je v znamenju povezave s tržaškim primorjem, s posebnim veseljem vključil ta večer v praznični cikel koncertov. Še bolj prisrčna pa je bila dodatna povezava v pevskem duhu, ko so se nekateri višji člani, ki so sedeli med publiko, pridružili zboru pri igrivi izvedbi njegove neuradne himne Žabe. Pevci so pričarali kipenje mlake tudi z "žabjimi počepi" in virtuoznim regljanjem, kar je zapečatilo lep večer z mladostno razigranostjo.

PAL

CELOVEC Pred vhomom v deželno sodišče

Poklon žrtvam nacističnega sodstva

Pred vhomom v deželno sodišče v Celovcu so v petek, 26. aprila 2013, odkrili spominsko stelo za 47 znanih in neznane žrtve nacističnega sodstva. Spominsko hojo od leta 2008 naprej organizira društvo Memorial Kärnten/Koroška. Tudi letošnja peta spominska

Mirko Borotschnik med drugim dejal: "V tem impresivnem spomeniku ne vidim samo udejanjenja pogumnega in vztrajnega prizadevanja Memoriala Kärnten-Koroška, temveč tudi pristno, resnično in zdavnaj izraženo potrebo pravosodja samega. Je torej to tudi pravosod-

evangeličanske cerkve v Celovcu. Spominska stela, ki jo je oblikoval umetnik Klaus Holler, spominja na deset žensk in 37 moških, ki so v letih 1941–1945 v petih sodnih procesih v Celovcu bili obsojeni na smrt in obglavljeni ali obešeni v Gradcu, na Dunaju in v Berlinu-Bran-

hoja se je začela s krajšo spominsko svečanostjo v grajskem dvorišču v Celovcu, kjer je bila med drugo svetovno vojno gestapovska centrala. Leta 2008 so tam v okviru prve spominske prireditve prebrali resolucijo, v kateri so navzoči zahtevali dvojezično spominsko obeležje vsem, ki so zaradi svoje etnične pripadnosti, političnega ali verskega prepričanja bili zasliševani, mučeni in celo usmrčeni. Po petih letih prizadevanj je bila letos nameščena dvojezična spominska stela z imeni žrtv pred deželnim sodiščem.

Iz grajskega dvorišča se udeleženci spominske svečanosti vsako leto napotijo po ulicah, po katerih so vodili jetnice in jetnike na zasliševanja do deželne sodišča. Tam je letos bila svečanost ob odkritju umetniške spominske stele. Svečanosti so se poleg svojcev žrtv udeležili številni udeleženci ter zastopniki slovenskih ustanov in javnega življenja, spregovorili so zastopniki nove koroške deželne vlade. Glavna govornika spominske svečanosti sta bila zastopnika sodstva, predsednik deželnega sodišča Bernd Lutschowig, ki je v svojem govoru opozoril na dolžnost spominjanja, in vodja državnega tožilstva Mirko Borotschnik. V svojem govoru je

ni spomenik, ki je zrasel iz žrtv odpora pogumnih ljudi obeh narodnih skupnosti na Koroškem, iz rasnega, verskega in političnega preganjanja s strani nacistične oblasti, posebej sodne, ki ni izrekala pravice, temveč delila krivico. Nacistično pravosodje je igralo po številu smrtnih obsodb, 32.000 jih je bilo v celnem rajhu, glede na skupno število nešteti milijonov uničenih življenj (...) dokaj podrejeno vlogi v kolesju nacističnega terorja, a bilo je že zaradi družbenega položaja sodstva naravnost strah vzbujaajoč steber nacističnega režima. Žrtve nacističnega pravosodja so vidno in merodajno prispevale k vzpostavitvi človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam zavezane pravne države, torej vladavine prava, ki je na mednarodni ravni z Evropsko konvencijo za človekove pravice, v Evropskem sodišču za človekove pravice ter v raznih ustanovah Evropske unije dosegla nikdar poprej videne in doživete razsežnosti in trdnosti".

Odkritje spominske stele so soočevali dijaki Slovenske gimnazije in dijaki Gimnazije Ingeborg Bachmann, Mešani pevski zbor Sele in saksofonist Michael Erian, blagoslovila sta jo dekan Ivan Olip kot zastopnik katoliške cerkve in Rainer Gottas, župnik

denburgu. Večina so bili slovensko in nemško govoreči Korošci, ostali iz Štajerske, Tirolske, Nižnje Avstrije, Slovenije in Hrvaške. Zahteva po spominskem obeležju je bila uresničena prav letos, ko se na Koroškem spominjajo 70-letnice obglavljenja trinajstih žrtv iz Borovlj, Sel in Železne Kaple. Na celovškem sodišču so jih pod predsedstvom Freislerja 9. aprila 1943 po komaj tri dni trajajoči obravnavi proti skupno 35 obdoženim koroškim Slovincem v procesu, ki se je rogal pravnodržavnim načelom, obsodili na smrt, 29. aprila pa obglavili na Dunaju. "Selskih žrtv" so se ob 70-letnici na dan njihove usmrtnitve 29. aprila s spominsko prireditvijo spomnili v Selah. Slavnostna govornica, Maja Haderlap, avtorica večkrat nagrajenega romana "Angel pozabe", je izpostavila, da smo na Koroškem priča političnim premikom in razumevanju vrednot, med katere sodi tudi kultura spominjanja. Na koncu je bil še ogled obnovljenega Hlipovčnikovega bunkerja, kjer je konec novembra 1942 gestapo v večernih urah ujel Jaka Oražbeja in Tomaža Olipa. Slednji je imel pri sebi usodni dnevnik, katerega je pisal od začetka skivanja.

MP

V Naborjetu posvet o zaščiti manjšinskih jezikov

Furlansko filološko društvo (SFF), Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI), združenje Kanaltaler Kulturverein, združenje G. Mario Cernet in Slovensko Kulturno Središče Planika vlijudno vabijo na posvet z naslovom Incontro di comunità. Leggi di tutela e politiche linguistiche (Srečanje med skupnostmi. Zaščitna zakonodaja in jezikovna politika), ki bo v petek, 10. maja 2013, ob 17.30 v Beneški palači v Naborjetu. Delovni jezik bo italijansko. Na posvetu bodo prisotni Alessandro Oman,

Beneška palača v Naborjetu

župan občine Naborjet-Ovčja vas, Monica Tallone, predstavnik dežele FJK, Federico Vicario, predstavnik Furlanskega filološkega središča, Milan Bufon, predsednik Slorija, Alfredo Sandrini,

predstavnik Kanaltaler Kulturverein, Anna Wedam v imenu združenja G. Mario Cernet, in Nataša Gliha Komac, predstavnica Slovenskega kulturnega središča Planika. Na posvetu pa bodo sodelovali

Serena Martini, ki po spregovorila o šolskem poučevanju furlanskega jezika, Annamaria Tributsch, ki bo analizirala poučevanje nemščine v Kanalski dolini. Anna Wedam bo predstavila slovensko manjšino v Kanalski dolini, Rudi Bartaloth pa bo razmišljal o poučevanju slovenskega jezika v obveznem šolskem obdobju v Kanalski dolini v letih 1997-2013. Adriana Janežič bo razmišljala o udejanjanju zakona 482/99, ki je namenjen manjšinskim jezikom.

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (I)

Mariza Perat

Naši predniki so vedno radi romali. Romali so v bližnje in daljne kraje, od katerih sta bila najbolj znana sv. Jakob v Komposteli in sv. Trije kralji v Kölnu ob Renu, romali pa so tudi v Rim in nekateri celo v Sveto deželo. Najraje pa so obiskovali Marijina svetišča, ki že stoletja stojijo na slovenskih tleh: Sveto Goro, Staro goro, Brezje, Ptujsko Goro, Gospo Sveto, pa tudi druga, čeprav manjša in manj znana Marijina svetišča, ki jih najdemo vseh povsod v naših krajih. Češčenje Božje Matere sega v sam začetek krščanstva, saj si Kristusovega češčenja brez češčenja Njegovih Mater ne moremo predstavljati. V naših krajih je izhodišče za Marijino češčenje, prav tako kot za širjenje evangelija, bila oglejska Cerkev.

Oglej so že leta 181 pred Kr. ustanovili Rimljani kot vojaško postojanko oziroma kolonijo, ki bi branila vzhodne meje cesarstva in bi istočasno omogočala njegovo širjenje proti vzhodu in severu. Kraj sam je bil za to izredno primeren, saj je ležal v bližini morja, kar je nudilo odlične možnosti bodisi za dobavo vojaških potrebščin bodisi tudi za trgovino. Poleg tega je mesto bilo obdano z rodovitnim poljem, dobra je bila tudi povezava z velikimi rimskimi cestami, tako da je Oglej v tem času slovel kot bogato in cvetoče trgovsko središče.

Ni znano, kdaj so se v Ogleju pojavili prvi kristjani. Po mnenju zgodovinarjev najdemo tu prvo krščansko skupnost v 2. polovici 3. stoletja. Skoro gotovo pa je evangelijsko sporočilo prišlo do Ogleja že poprej, saj je mesto stalo ob pomembnih prometnih poteh, ki so z juga vodile na sever in z zahoda na vzhod.

Ko je nato cesar Konstantin leta 313 izdal svoj milanski edikt in s tem tudi krščanstvu zagotovil svobodo, se je tu razvilo cvetoče versko in kulturno središče. Oglejski škof Teodor je tu v začetku 4. stol. dal zgraditi prvo baziliko, katere ohranjeni mozaiki, ki je eden največjih in najlepših na zahodu iz prvih časov krščanstva, na tlaku sedanje bazilike lahko še danes občudujemo. Cerkev je bila posvečena Materi Božji.

Oglejska bazilika

Na njenem mestu so pozneje zgradili dve baziliki, ki pa sta bili porušeni v času barbarskih napadov. Eno teh bazilik so pozneje obnovili in jo potem večkrat predelali. Svojo sedanjo obliko je dobila v času patriarha Popona (1019-1043). Baziliko je patriarh Popon posvetil Mariji Vnebovzeti.

Kot zanimivost naj tu omenim, da je pod oglejski patriarhat spadala tudi osojska opatija na Koroškem. Kot beremo v "Zgodovini slovenskega naroda" Josipa Grudna, so benediktinski samo-

stan na Osojah okrog leta 1000 ustanovili starši oglejskega patriarha Popona. Leta 1028 je patriarh Popon opatijo od svojega brata odkupil. S tem je opatija na Osojah prešla pod oblast oglejskega patriarhata.

Prav ko je oglejska Cerkev bila v polnem razmahu, so leta 452 Oglej napadli Huni, ga razdejali in zažgali. Za Huni so prihrumeli drugi barbarski narodi, in ko so leta 568 v furlansko ravnino in tudi v Oglej vdrlili Langobardi, se je oglejski škof Verslin zatekel v Gradež. Bili so to časi težkih verskih in političnih bojov tudi v patriarhatu samem.

Langobardi so medtem v Furlaniji ustanovili močno vojvodino z glavnim mestom Čedadom. Za Langobardi so se proti zahodu začeli pomikati Obri in Slovenci. Oboji so bili pogani in so se svojih poganskih navad trdno držali.

Slovenci so se v teh časih v naših krajih večkrat vpletli v hude boje z Langobardi. To je trajalo do začetka 8. stol., ko je bila začrtana meja med Slovenci in Langobardi oziroma Furlani.

Razmere so se zdaj polagoma umirile in uredile in tako je bila dana možnost tudi za pokristjanjenje Slovencev.

/ dalje

Učimo se celo življenje Nadležno kajenje

Njene korenine segajo na Kočevsko, od koder sta bila starša. Ra- da je poslušala njune zgodbe in sanjala, kako bo, ko se bodo nekoč tja vrnili. Leta so tekla in vse bolj je čutila vpliv nemške kulture in tudi nemškega življa, kjer je odrasla v malem nemškem mestu... Po maturi je nekaj časa kolebala, potem pa se je vpisala na pravo in sociologijo, vmes je še opravila noviciat in postala redovnica. Po diplomii je prišla na sodišče kot pripravnica, in to v redovni obleki. Kolegi so jo z veseljem sprejeli, obtoženi pa čudno gledali: "Kaj pa ta tu?" Po petih letih sodnije so se spomnili, da bi lahko veliko dobrega naredila za Karitas, in so jo povabili tja. Tam je bila nekaj let. Ko o priložnosti brska po časopisu, vidi razpis za ravnateljico gimnazije na drugem koncu mesta. Pri branju je prezrla besedo ponovni, saj je bil razpis objavljen že trikrat, kajti vsi, ki bi jih to mesto utegnili zamenjati, so se ga izogibali, ker je to bila šola z zelo problematičnimi dijaki, saj je imela nad 70 % tujcev, pa tudi profesorji zbir je bil zelo neenoten. Posvetovala se je s predstojniki. Skupaj so ugotovili, da bi to bil nov izziv zanje pa tudi za Družbo samo.

Službo je nastopila sredi počitnic, ko je bil v vsej stavbi samo hišnik. Celotno tajištvu je bilo zaprto. Skupaj sta si ogledala stavbo. Naredila je načrt, kaj naj bi se preuredilo in, kar se ni zgodilo še nikoli, razposlala po pošti vsem profesorjem vabilo za prvo sejo. Dočakala jih je na vratih zbornice in se z vsakim rokovala, potem pa začela sejo. Med letom se je v odmoru pogosto pojavljala na hodnikih, kramljala z dijaki in, kar je bilo nezaslišano, ker je imela pravico inšpicirati profesorje, je med uro prišla v razred, sedla v zadnji klopi in poslušala. Običajno je sledil pogovor s profesorjem. V začetku je bilo to zanje nezaslišano, potem pa so jo celo prosili, da bi prišla, ko so bili kakšni težji primeri. Že prvi teden se je spopadla z dvema problemoma: prvi je bil pogovorni jezik med odmorom. Ker so bili dijaki različnih narodnosti, so govorili, kakor se jim je zdelo. Prijazno jih je ogovorila, naj uporabljajo nemščino, ker bo potem manj težav, ko pa so doma, pa naj govorijo materni jezik. Drugi problem je bil kajenje, in to še zlasti pri dijakih, ki so bili Kurdi. Prav pri kajenju pa je doživela zanimiv poduk. Najavila sta se na obisk mlajši duhovnik in redovnica, oba Kurda. Med pogovorom se se-

stra Kurdinja ozira naokrog in opazi, da ima cvetlica na oknu podstavek. Prijazno ga vzame, postavi na mizo, odpre torbico in ponudi cigareto – najprej njej, nato pa še duhovniku. Ona odkloni, on pa ne in nič hudega sluteč prižgeta cigareto in kadita, in to v njeni pisarni, ne da bi jo vprašala za dovoljenje! Ostrmela je, se zbrala in lepo nadaljevala pogovor. Pri odhodu ji sestra pove: "V naši kulturi je kajenje del skupnega druženja. Pogovora ni, če se ne kadi, še zlasti ob kavi. Tega ne počenjamo zaradi razvade, ampak iz potrebe, da se skoncentriramo, in tako tudi kajenje pripomore k lepšemu in prijetnejšemu vzdušju".

Ta dogodek sem opisal zato, ker je to edina gimnazija, ki sem jo kdaj videl, da je imela na vratih ene od sob naslikano veliko cigareto. Tu se v odmoru zbirajo dijaki, ki kadijo. Nisem zagovornik kadilcev. Verjetno je kajenje tudi med našimi dijaki le nekoliko preveč. Sem pa za to, da se z mladimi nekoč lepo pogovori in tudi pove trezne utemeljitve za in proti kajenju. Verjetno tega ne naredimo dovolj. Prav tako me moti, da brzovali na naših železnih nima vsaj enega vagona za kadilce. Če kdo redno kadi, se zelo težko zdrži 5 ali 6 ur, kolikor traja vožnja do Rima ali Milana, zato so prav zaradi kajenja stranišča vedno zasedena. Pri vsej tehnologiji bi se to že lahko odpravilo!

Ambrož Kodolja

S prodajo obveznic država zagotovila sredstva za financiranje vseh obveznosti v letošnjem letu

Nove stranke za zamišljeno prevlado leve politične usmeritve

Morda nikoli ne bo dognano in ugotovljeno, kakšen je bil izvor t. i. vseljudskih vstaj, ki so v obdobju od zadnjih mesecev lanskega leta, pa do 27. aprila letos, vzbujale našo politiko in javnost. Po mnenju notranjega ministra v bivši Janševi vladi, Vinka Gorenaka, so vstajniki povzročili politični prevrat in z njim Janeza Janšo in njegovo vladno odstavili z vrha izvršilne oblasti v Sloveniji. Vstajniki omenjeno trditev zavračajo in trdijo, da so t. i. vseljudske vstaje potekale spontano, spodbujalo pa jih je znano poročilo komisije za preprečevanje korupcije zoper Janeza Janšo.

Ozračje s petih t. i. vseljudskih vstaj, kolikor jih je bilo v Sloveniji, se je odražalo tudi na nekaterih znamenovitih 27. aprila, dneva upora proti okupatorju, in 1. oziroma 2. maja, praznika dela. V Sloveniji ni bilo primera, da bi na kakšni slovesnosti govornik udeležence spomnil in opozoril, da je bila Osvobodilna fronta ves čas delovanja podrejena komunistični partiji in je zato po vojni tudi prispevala k uvedbi nove totalitarne oblasti, ki je trajala vse do osamosvojitve Slovenije. Ljubljanski župan in ustanovitelj stranke Pozitivna Slovenija, Zoran Janković, je 1. maja, kot vsako leto, blestel na Rožniku, kjer je udeležencem povedal, da se ne strinja s kapitalizmom, kakršen vlada v Sloveniji, in spet zatrdil, "da je Ljubljana najlepše mesto na svetu". Zoran Janković je kratka v svoji držbi, nastopu in tudi besedilu, objavljenem na spletni strani stranke Pozitivna Slovenija, pokazal in potrdil, da se ne zmenja več za zanj zelo obremenjujočo poročilo protikorupcijske komisije.

V politični in ideološki ofenzivi politične leve, spodbujeni na t. i. vseljudskih vstajah in omen-

jehih državnih proslavah, so se pojavile zamisli o ustanovitvi novih političnih strank na območju leve. Z njihovo udeležbo na prihodnjih bodisi predčasnih ali pa na rednih parlamentarnih volitvah, in seveda z morebitnim uspehom, bi levica izvedla politični preobrat v Sloveniji. Državo bi preoblikovali v nekakšno ljudsko republiko, ali pa v socialistično republiko. Nova modela zamišljene nove državne ureditve teoretični levici še niso podrobneje razložili. Pri snovanju stranke z imenom Solidarnost je

organizatorjev protestniškega gibanja v Sloveniji. Pravi, "da ga k ustanovitvi stranke nagovarja jo ljudje".

Politične razmere so še naprej zapletene in nejasne. Medtem ko so opazna prizadevanja in težnje za zasuk države v levo, vlada, v kateri sodeluje tudi levo usmerjena stranka Socialni demokrati, izpolnjuje skoraj vse, kar Sloveniji naroča Evropska zveza. Vlada Alenke Bratušek si je utrdila položaj, s tem, da ji je uspelo prodati serije državnih obveznic v skupni vrednosti 3,5 milijarde

Borut Pahor

zelo aktiven akademik, zgodovinar in politik prof. dr. Jože Pirjevec iz Trsta. Svoje poglede na razmere v Sloveniji je obrazložil v štiri časopisne strani dolgem intervjuju, objavljenem preteklega 26. aprila v sobotni prilogi mariborskega časnika Večer. Druga politična stranka, ki domnevno nastaja, naj bi si v svojem konceptu in programu prizdevala za vzpostavitev demokracije in kratkega socializma v Sloveniji, za kar pa naj bi bile potrebne temeljite reforme v družbi in državi. Možnost ustanovitve še ene politične stranke, torej tretje na območju leve, pa omenja Uroš Lubej, eden pomembnejših

ameriških dolarjev. S to operacijo je pridobila dovolj denarja za financiranje vseh obveznosti države v tem letu, tudi za uravnoteženje proračuna in stabilizacijo državnih bank. Vendar pa mora vlada svojo finančno, gospodarsko in reformno politiko, vključno z navedbo konkretnih ukrepov za premagovanje težav in krize, predložiti v oceno evropski komisiji. Vlada je celotno gradivo že poslala v Bruselj. O razmerah in odnosih v Sloveniji, družbi, tudi o zmedbi glede naše prihodnosti, razmišlja tudi Janez Juhant, profesor filozofije na teološki fakulteti v Ljubljani. V informativnem tedniku Re-

porter je zapisal, "da v Sloveniji žal govorimo drug čez drugega, nekaterim pa sploh ne pustimo do besede. Veliko je sprenevedanja. Kako je mogoče, da je neki udeleženec pogovora pri državnem poglavarju Borutu Pahorju o prihodnosti Slovenije, na javni TV rekel, da se moramo ukvarjati zgolj s prihodnostjo, ko je vendar jasno, da brez razčiščenosti preteklosti ne človek in ne skupnost nimata prihodnosti. In prav to ostaja nedorečen prepad naše družbe. Prejšnja vlada nam je govorila o odrekanju, postavila standarde vzdržnega gospodarjenja, zategovanja pasu na javnem področju, a je bila deležna zmerjanja, blatenja, sovražnosti medijev in javnosti. Sedanja vlada pa ne ve, ne kod ne kam. Vse naj bi bilo pod nadzorom, le plačevali bomo vsi. Prej smo imeli kulturo strahu, zdaj imamo strahljivo kulturo molka. Ni čudno, da se razmišljajoči ljudje sprašujejo, kam plove Slovenija". Zaradi aktualnosti teme sporočamo, da so v Sloveniji obnovili razprave o narodni spravi, ki so se sicer pričele že ob osamosvojitvi naše države, ali celo prej. Predsedstvo zveze združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja je na seji 2. aprila 2013 sprejelo dokument s povzetki že znanih stališč tega združenja glede narodne pomiritve. Na področju sprave in narodne pomiritve doslej žal še ni bilo doseženega nič pomembnega. Zato preseneča novica, da bodo v središču Ljubljane prihodnje leto začeli graditi spomenik žrtvam vseh vojn. Prve zamisli o spomeniku-takrat se je govorilo o "spomeniku sprave"-so se pojavile že pred desetimi leti. Z zakonom je določen posvetilni zapis, verz Otona Župančiča, ki bo na spomeniku: "Domovina je ena, nam vsem dodeljena, in eno življenje in ena smrt".

Marijan Drobež

Lani za 30 odstotkov več padavin

Lani je v Sloveniji padlo za 30 odstotkov več padavin kot leto prej, padavine pa so bile razporejene zelo neenakomerno. Najmanj padavin je padlo marca, in sicer komaj 10 milimetrov. Povprečna letna temperatura zraka je znašala 9,7 stopinje Celzija, najhladnejši mesec lani in v zadnjih 30 letih pa je bil februar.

Lani je v Sloveniji padlo v povprečju skupaj 1396 milimetrov (mm) padavin ali za skoraj 30 odstotkov več kot v preteklem letu. V celem letu 2012 je v povprečju največ padavin padlo v Bovcu, 2780 mm (leta 2011 pa 1987). Največ padavin je bilo v novembru (702 mm), najmanj pa v februarju (le 11 mm). Manj kot 1000 mm je padlo še v Mariboru, Murski Soboti in v Portorožu. Količine padavin v Sloveniji se močno razlikujejo tudi po posameznih mesecih. Janu- arja, februarja in marca je padlo povprečno zelo malo padavin, skupaj le 75 mm. Manj padavin kot v letu 2011 je padlo tudi junija,

julija in decembra. Nadpovprečno namočeni pa so bili v primerjavi s preteklim letom april in jesenski meseci, zlasti november, ko je padlo 219 mm padavin (v letu 2011 pa le 10 mm). Najhladnejši mesec je bil tudi lani februar, ko je povprečna temperatura znašala -3,2 stopinje Celzija ali 3,3 stopinje manj kot februarja 2011. Najtoplejši pa je bil avgust, ko je temperatura v povprečju znašala 20,3 stopinje ali 0,6 stopinje več kot avgusta 2011. Precej toplejša kot v prejšnjem letu sta bila marec in november. V marcu je povprečna temperatura znašala sedem stopinj ali za 2,5 stopinje več kot v letu 2011, v novembru pa 6,8 stopinje ali za 3,8 stopinje več kot v letu 2011.

Meritve na različnih meteoroloških postajah v Sloveniji so pokazale, da so bile najnižje povprečne temperature čez celo leto izmerjene na Kredarici. Najnižja temperatura je bila izmerjena februarja (-12,6 stopinje), najvišja pa avgusta (9,0 stopinje). Najtopleje v letu 2012 je bilo julija v Portorožu, ko je povprečna temperatura znašala 25,5 stopinje. Največ ur sončnega obsevanja v letu 2012 je bilo v Portorožu, in sicer 2672 ur, najmanj ur pa na Kredarici, in sicer 1744. Marec je bil v letu 2012 mesec z najmanj padavinami. V Portorožu in Novem mestu jih v tem mesecu sploh ni bilo, zelo malo so jih namerili v Murski Soboti, Črnomlju in v Kočevju. Tudi v Bovcu, kraju, znanem po največjih količinah padavin, je v marcu 2012 padlo le 34 mm padavin (leta 2011 pa 283 mm).

Največ dni z dežjem je bilo v letu 2012 v Kočevju (143 dni), v Črnomlju (136 dni) in v Ljubljani (134 dni), najmanj pa v Portorožu (86 dni) in na Kredarici (89 dni). Največ dni z nevihto je bilo v Novem mestu in Celju (48 dni), najmanj pa v Šmartnem pri Slovenj Gradcu (23 dni). Največ dni s točo ali sodo je bilo na Kredarici (10 dni), v Lescah, Murski Soboti in Novem mestu pa toče ali sode ni bilo. Največ dni s snegom je bilo na Kredarici (109 dni), snežna odeja se je tam obdržala 245 dni. Le en dan snega pa so imeli v Portorožu in Biljah. Portorož ni bil lani le najbolj osončen kraj, ampak je imel tudi največ jasnih dni (121), povsem oblačnih dni pa je bilo 73. Okoli 100 jasnih dni je bilo v Črnomlju, Biljah in Ratecah, Planici. V Ljubljani in Murski Soboti je bilo takih dni 51. Najmanj jasnih dni je bilo v tem letu v Mariboru (32 dni).

Največ oblačnih dni v letu 2012 je bilo v Kočevju (128 dni), nato na Kredarici (121 dni), v Ljubljani in Postojni so bili lani 103 oblačni dnevi.

Drago zadolževanje

Slovenija, kdo bo tebe rešil?

Vprašanje prihodnosti Slovenije je, vsaj za približno pol leta, nekako zakrpano. Izdaja obveznic v višini 2,6 milijarde evrov, ki jo je Slovenija izvedla v ZDA prejšnji teden, je za vladno Alenke Bratušek kot dihanje z umetnim kisikom, ki omogoča preživetje za nadaljnjih 6 mesecev in zagotavlja likvidnost približno do konca letošnjega leta. To pa še ne pomeni, da je Slovenija odgnala prikazen evropske trojke in da je umirila negativne ekonomske tokove, ki jo že dalj časa pretresajo. Preprečila je takojšnji potop, nevarne čeri pa so še vedno na poti, ki jo mora Slovenija še opraviti.

Zakaj so pomembne obveznice? Slovenija je že dlje časa bila na trnih zaradi izdaje obveznic, ki se je nazadnje uspešno sklenila prejšnji teden, 2. maja. Uspešno v smislu, da so se našli kupci, manj uspešno pa v smislu, koliko bo to zadolževanje stalo slovensko državo. Slovenija je na trg spravila za 3,5 milijarde dolarjev (2,6 milijarde evrov) petletnih in desetletnih obveznic. Podatek, zaradi katerega v vladi enosmerno govorijo o velikem uspehu, je to, da je bilo celo za 16 milijard dolarjev povpraševanja za slovenske obveznice. Ali je to za Slovenijo resničen uspeh, je pač

odvisno od različnih zornih kotov. Če bi razpolagali samo z naštetimi informacijami, bi se dejansko lahko veselili, češ kako zanimiva je Slovenija za tuje investitorje.

A žal, ne smemo biti pretirano veseljaško razpoloženi. Drugi podatki, ki je prav tako "življenjske" važnosti pri razumevanju slovenskega zadolževanja in meče nekoliko slabšo luč na "uspešno zadolževanje", je donosnost obveznic oziroma, s preprostejšimi besedami, stopnja obresti, ki jih bo morala Slovenija letno plačati investitorjem. Za obveznice z zapadlostjo 5 let (teh je za milijardo dolarjev oziroma 760 milijonov evrov) je stopnja 4,85%, za desetletne obveznice (teh je za 2,5 milijardi dolarjev oz. 1,9 milijarde evrov) pa je donosnost 6%. Po izračunih dnevnika Finance, bi to pomenilo, da bo morala Slovenija skupno odšteti približno 1,30 milijard evrov zato, da bo izplačala samo obresti. Torej skupno naj bi za obresti dodatno šla vsota, ki pomeni približno 50% glavnice, to je 3,7% slovenskega BDP. Letno naj bi ta strošek znašal 147 milijonov evrov.

Če je torej z izdajo obveznic kratkoročno Slovenija rešena, se poraja vprašanje, od kod bo črpala sredstva, ko bo treba

odplačevati obresti in glavnico. **Izredno visoka poraba, nična rast**

In tukaj naletimo na drugo nevarnost, ki preži na Slovenijo. Kako se bodo porabila sredstva, pridobljena na trgu obveznic? Stanje slovenskih javnih financ je namreč vse prej kot rožnato. Slovenija mora pokriti luknje, ki so nastale v razpisništvu predkriznih let, hkrati pa mora zagotoviti gospodarstvo, da bo odslej lahko samostojno skrbela zase. Tudi v tem primeru lahko problem strnemo v zelo konkretne številke. Prvi dve sta 5,3% in 4,9%: to sta napovedi za javni primanjkljaj, ki jih je izdelala Evropska komisija za letošnje in naslednje leto. Kaj ti dve številki pomenita? Da je javno-finančna luknja še vedno zelo velika: Slovenija bi morala namreč, po predpisih EU, letos doseči nivo javnega primanjkljaja v višini 3% BDP. To bo letos neizvedljivo in težko si je predstavljati, da se bo to lahko zgodilo v prihodnjem letu. Ti dve številki preprosto povesta, da Slovenija porabi veliko več od tega, kar pridela. In zato se mora za „ekscenčne“ stroške dodatno zadolžiti. Del sredstev, pridobljenih z obveznicami, bo torej najverjetneje šlo v pokritje te luknje: to bo seveda neizbežno, čeprav se moramo

zavedati, da ima tako porabljanje sredstev nično dodano vrednost. Začasno se bo del te državne "luknje" res pokrilo, a kaj ko bo istočasno nastala druga luknja, ko bo treba vračati obresti in glavnico posojila, ki izhaja iz obveznic. Država bi torej morala najti dodano vrednost, ki bi ji omogočala, da sama "pokrije" svoje stroške. To pa je dejansko gospodarska rast. Žal smo tudi tukaj v precejšnjem zaostanku:

napovedi Evropske komisije namreč pravijo, da bo Slovenija še dve leti v recesiji. Letos naj bi BDP upadel za 2%, naslednje leto pa za 0,1%. Pri tem je zaskrbljujoče predvsem dejstvo, da bo leta 2014 Slovenija skupaj s Ciprom edina država evroob-

močja brez realne gospodarske rasti. Tudi tukaj se torej ponovno poraja vprašanje: od kod bo Slovenija dobila sredstva za poplačevanje dolgov, ki iz leta v leto naraščajo?

Kar bo zahtevala Evropa...

Zaradi vseh teh podatkov je danes težko predvideti izhod iz krize za Slovenijo. Dodana vrednost, ki bi jo morala slovenska država ustvariti s prihodki od obveznic, je gospodarska rast. Te pa po vseh napovedih kratkoročno

bi lahko izločil slabe terjatve in začel delovati nekoliko bolj "normalno". Spremeniti bi se moralo dojemanje upravljanja podjetij: logiko lastnih interesov posameznih menedžerjev in politikov bi bilo potrebno nadomestiti z logiko ustvarjanja dodane vrednosti.

Po zaključku redakcije bo slovenska vlada predstavila ukrepe, s katerimi bo skušala preprečiti Evropo o tem, da s sanacijo "sistema Slovenija" misli še kako resno. Doslej je na dan prišla neuradna različica okvirnih ukrepov, ki jih Slovenija želi predstaviti Evropi: gre za novo serijo varčevalnih ukrepov na odhodkovni strani, medtem ko bo na prihodkovni strani uvedla predvsem dvig davčnih stopenj. Varčevanje bo najbolj prizadelo plače v javnem sektorju in pokojnine. Med davki pa ne bo višja samo stopnja DDV, ampak tudi davek na sladke pijače, enkratni davek na plače, višje bodo sodne takse, manj bo sredstev za investicije. A o tem bomo še poročali. Pravi slovenski problem, ki ga bo treba rešiti, pa je prijaznejše poslovno okolje (to se da doseči z ustreznimi zakonskimi spremembami) za podjetja, ki so edini potencialni nosilec gospodarske rasti. Če sredstev za investicije ni, je treba ustvariti vsaj okvir za potencialno rast. Tudi to bo ključnega pomena za ohranitev finančne samostojnosti v Sloveniji.

Andrej Černic

Unicef

Zaradi malarije vsako leto umre 660.000 ljudi

Sklad ZN za otroke (Unicef) je 25. aprila, ob svetovnem dnevu malarije, sporočil, da zaradi te smrtonosne bolezni vsako leto umre 660.000 ljudi, med njimi največ otrok v Afriki. Ob tem opozarja, da je v boju proti malariji odločilna uporaba z insekticidi obdelanih mrež proti komarjem. Unicef v sodelovanju s partnerji spodbuja vlade držav, da med prebivalci brezplačno razdelijo z insekticidi obdelane mreže proti komarjem. Z univerzalno uporabo zaščitnih mrež - ena mreža za dva prebivalca - bi lahko znižali umrljivost otrok za

uporabe zaščitnih mrež od leta 2000 so odločilno prispevala, da je bilo rešenih več kot milijon življenj in se je umrljivost zaradi malarije v Afriki znižala za tretjino, navaja Unicef.

"Nesprejemljivo je, da zaradi malarije vsak dan umre 1.500 otrok, " je dejal direktor programov pri Unicefu Nicholas Alipui. "Zaščitne mreže moramo razdeliti vsem, ki jih potrebujejo, in hkrati omogočiti testiranje otrok ter ustrezna zdravila za malarijo, " je dodal.

Tridnevno zdravljenje lahko ozdravi okužbo z malarijo, če je bila odkrita dovolj zgodaj in je bi-

otroci nemudoma pričnejo z zdravljenjem. Kljub temu je v Afriki manj kot 30 odstotkov otrok, ki so deležni takojšnjega zdravljenja.

Unicef skupaj z vladami, darovalci in partnerji išče napredne rešitve, s katerimi bi tudi otrokom iz najbolj oddaljenih predelov zagotovil uporabo zaščitnih mrež ter ustreznih zdravil. Poleg nacionalnih akcij brezplačne delitve zaščitnih mrež, ki dosežejo najbolj marginalizirane otroke, Unicef zagotavlja z insekticidi obdelane mreže po vaseh tudi med akcijami cepjenja otrok in ob rednih pregledih nosečnic.

Ocene kažejo, da je bilo v zadnjem desetletju zagotovljenih 80 odstotkov zaščitnih mrež, potrebnih za zaščito otrok v Podzaharski Afriki. Vendar pa so številne mreže že dotrajane in jih je potrebno nadomestiti z novimi. Države, ki jim je že uspelo zmanjšati umrljivost zaradi malarije do 50 odstotkov, opažajo hiter porast novih okužb in smrtnosti, če dotrajane mreže niso nadomestili z novimi.

Boj proti malariji ima poleg reševanja otroških življenj tudi druge zdravstvene in ekonomske prednosti za prizadete skupnosti. Zniževanje malarije na primer izboljšuje zdravje nosečnic in posledično novorojenčkov, zmanjšuje odsotnost otrok od pouka in odraslih od dela. Izkoreninjenje malarije bi poleg tega pomembno razbremenilo zdravstvene centre. Ocene kažejo, da z vsakim evrom, ki ga vložimo za preprečevanje malarije v Afriki, prihranimo 40 evrov pri zdravljenju, še navajajo v Unicefu.

lo takoj uvedeno zdravljenje s kombiniranimi zdravili na osnovi artemisinina. Kljub temu številni otroci v Afriki še vedno umirajo zaradi malarije, ker ne spijo pod zaščitnimi mrežami proti komarjem in v primeru okužbe nimajo dostopa do zdravljenja v 24 urah po izbruhu simptomov.

Unicef podpira usposabljanje zdravstvenih delavcev na terenu in jim zagotavlja hitre diagnostične teste za malarijo, na osnovi katerih lahko okuženi

20 odstotkov.

Leta 2004 je bilo v Podzaharski Afriki v uporabi zgolj 5,6 milijona zaščitnih mrež. Do nedavnega je pomanjkanje proizvajalcev tovrstnih mrež narekovalo previsoke cene mrež za širšo uporabo. Do leta 2010 pa so strateško zasnovana naročila večjih količin, skupna dobava in selitev proizvodnje v Afriko močno razširili uporabo zaščitnih mrež, tako da jih je zdaj 145 milijonov.

Trajna prizadevanja za razširitev

Novost iz Harvarda

Ameriški znanstveniki razvili najmanjšega letečega robota

Ameriški znanstveniki z univerze Harvard so razvili najmanjšega letečega robota na svetu. Robot, ki je sestavljen iz karbonskih vlaken, tehta manj kot gram in ima vse letalne sposobnosti pravih insektov. Znanstveniki trdijo, da bi lahko takšne mini robote v prihodnosti uporabljali v reševalnih akcijah, piše britanski BBC.

Robot je izdelan tako, da se

lahko naglo izogne človeški roki. To mu med drugim omogočajo krila, s katerimi

zamahne 120-krat na sekundo.

Znanstveniki so prepričani, da bi roboti velikosti muhe na primer lahko iskali preživele pod ruševine porušene zgradbe ali odkrivali kemikalije v okolju, a hkrati dodajajo, da so za tovrstne podvige potrebna še leta raziskav in izpopolnjevanj.

Po obisku rojakov v Argentini

Na čem graditi zdravo Slovenijo?

Opazujem precejšnjo bedo slovenske družbe na mnogih področjih in se sprašujem predvsem, kaj storiti, da čez deset, dvajset let ne bo še vedno tako, kot je danes, ampak bolje. Trenutne politične mahinacije so zunaj mojega dometa in jih bodo morali reševati predvsem drugi, na dolgi rok pa je marsikaj v rokah vseh nas.

V tem duhu sem doživljala tudi svoj obisk slovenske skupnosti v Argentini konec minulega leta. Ni bil prvi (in - če bo Bog dal - gotovo ne zadnji), zato lahko rečem, da ne gre za "ljubezen na prvi pogled" ali čustveno poveličevanje neke "eksotične vrste Slovencev" tam čez Lužo. Na podlagi zdaj že večletnega stika z našo politično emigracijo lahko najdem veliko odgovorov na vprašanje, zakaj je pri nas tako in pri njih drugače. Biti med našimi ljudmi v Argentini, je kot biti doma. Zares domo. Ali na pravem oddihu, na duhovnih vajah. Ne potrebuješ filtrov, ne ko govoriš ne ko poslušas, ker veš, da vsaj v temeljih nič od slšnega ne nasprotuje tvojim prepričanjem. Lahko le srkaš domoljubje, lepo slovenščino, veselje do življenja, svežino, se polniš z njihovo duhovno in intelektualno močjo. Od kod vse to?

1. Poznavanje zgodovine

Pa ne le, da se jo učijo v slovenskih sobotnih šolah, ampak o njej poslušajo tudi od svojih starih staršev, se zavedajo njene pomembnosti za prihodnost. Ne govorim le o poznavanju resnice glede dogajanja med drugo svetovno vojno in po njej. Govorim o celotni slovenski zgodovini, iz katere je rasel slovenski značaj. Vsak pozna rojstne kraje svojih starih staršev, svoj rodovnik, življenjske zgodbe svojih prednikov. Tako ve, od kod prihaja in kdo pravzaprav je, in zato tudi, kam lahko gre.

2. Odpuščanje

Politični emigracija je bila odvzeta domovina, zaradi pobojev in izseljevanja je marsikdo ostal brez družine. Razlogov za žalost, trave, pesimizem in zamere gotovo ni manjkalo. Pa ničesar od tega ni čutili. Mogoče le žalost, ko govoriš o stanju duha v Sloveniji. Sicer pa se od njih lahko učim, kaj za kristjana pomeni vstati Kristus - zmaga življenja nad smrtjo, odpuščanje namesto zamer, veselje namesto sovraštva, svoboda namesto zagrenjenosti. Če bi v Sloveniji ljudem dali orožje, bi me zelo skrbelo, da ga ne bi kdo tudi uporabil, tam pa je jasno, da se ga ne bi dotaknili, čeprav bi pred njimi stali njihovi krvniki.

3. Skupni temelji

Slovenska skupnost v Argentini stoji na enotnih temeljih - črpa iz poznavanja resnice o slovenski zgodovini, zvestobe slovenstvu in trdnosti v veri. Morda je nekoč k enotnosti prispeval tudi komunizem kot zunanji sovražnik, a ga že dobrih dvajset let (vsaj formalno) ni več. Danes je očitno, da bi je propadla, če bi bila to njena edina vez. A skupnost živi dalje, ker je že od nekdaj živela zaradi višjih vrednot.

V Sloveniji imam vedno občutek, da sem v minusu. Karkoli začnem, se moram najprej izkopati iz blata, šele nato pa lahko gradim nekaj novega. Zapletamo se z najosnovnejšimi vprašanji, ki nam bi morala biti že zdavnaj jasna, če želimo kaj ustvarjati, zato ne pridemo nikamor. Če pa so, nasprotno, temelji vsem jasni, izhodišča nesporna, se lahko ustvarja. Nikakor ne morem reči, da med rojaki v Argentini ni razpr-

tij, a ko govorijo o zgodovinskih, verskih, moralnih, domovinskih vprašanjih, so stvari jasne. Različnost mnenj, ki se pojavlja, je kvečjemu ustvarjalna - spodbuja zdravo tekmovalnost in inovativnost.

4. Organiziranost

Po eni strani se zdi, da so naši rojaki ob prihodu v Argentino preprosto "čutili", kaj vse potrebujejo, da bo skupnost zaživela in se ohranila, po drugi strani pa dobimo vtis, da je bilo vse skrbno načrtovano. Šolski sistem, mladinske organizacije, politična dejavnost, šport, kultura - nič se ni zgodilo kar tako, zato je nepošteno govoriti o "argentinskem čudežu". Ni čudež, je sad trdega, vestnega, odgovornega dela.

Pomemben vidik organiziranosti pa je tudi dejstvo, da se tisti, ki so vključeni v te organizacije "spontano" učijo prevzemati odgovornost, delati v skupini, voditi, nastopati, pogajati se, delati za skupno dobro, strateško misliti, ... Iz takih struktur rastejo odgovorni državljani.

5. Šolstvo

Dobro šolstvo je temelj vsake sku-

podlični ljudje, odlični Slovenci.

8. Inteligenca

Politična emigracija je imela to srečo, da so z njo odšli tako rekoč vsi preživeli kristjanov izobraženci. Ti so s svojim znanjem in modrostjo lahko držali skupnost pokonci, jo organizirali in vodili do danes. Ni manjkalo ne filozofske podlage ne duhovne oskrbe ne podjetniške žilice. Zdi se mi, da so odlično združili tradicijo z izzivi sodobne družbe, saj je zastarelost v jeziku in navadah le stereotip, ki ga imamo o politični emigraciji. Rekla bi, da gre bolj za konservativnost, ki nam v domovini sploh ne bi škodila. In predvsem, voditelji skupnosti so videli ne le štiri leta naprej, niti ne samo do svoje smrti, ampak so imeli pravo, dolgoročno vizijo za skupnost.

9. Velike družine

Dr. Iva Keržeta smo na oktobrskem Zboru kristjanov na Otočcu lahko slišali govoriti o nui, da bi imela vsaka dobra slovenska družina vsaj pet otrok. Tega se med Slovenci v Argentini niso zavedli šele sedaj ob črnih demografskih trendih v svetu, ampak

Pogled na središče Buenos Airesa

pnosti. Ob sobotah se od vrtca do srednje šole otroci in mladostniki zbirajo po slovenskih domovih. Pouk začnejo vsi skupaj - s slovensko in argentinsko himno ter dviganjem zastav. Potem jih čakajo slovenščina, slovenska zgodovina, verouk, petje, zemljepis Slovenije, etnografija, filozofija, svetovni nazori, retorika, ... Primerjave z našim šolstvom si raje ne privoščim.

6. Človek je telo, duh, duša

Ni treba posebej govoriti o mnogih dejavnostih, ki potekajo v slovenski skupnosti. Njeni voditelji niso hoteli ustvarjati elit ali je paralizirati s poudarjanjem le ene od komponent človeške osebnosti, ampak so razvijali vse razsežnosti in potenciale, vzgajali celotno družbo.

7. Relativna zaprtost

Pogost je očitek, da je skupnost zaprta - najprej za Neslovence, pa tudi za ljudi, ki niso čisto po njenih merilih. Mislim, da deloma drži, a le to jo ohranja pri življenju. Samo pogledjmo na primer Nemčijo, ki je že ugotovila, da jo pretirana odprtost vodi v pogubo. Jasno je, da vsesplošno sprejemanje vsega, kar "pride mimo", ni sprejemljivo. Samo določena mera pravil in omejitev lahko zagotovi red in napredek. Ob tem je treba poudariti, da v skupnosti najdemo veliko število narodnostno mešanih zakonov, ki se odlično vključujejo, kar dokazuje, da ne gre za a priori odklanjanje drugih. Mnogim pa delovanje skupnosti in njena (delo toga) pravila ne ustrezajo, zato so jo zapustili, pa so kljub temu

je bil to sad logičnega razmisleka, zdrave pameti, preprostega ekonomskega izračuna, če želite. Sodobni trendi so sicer tudi med njimi zmanjšali družine, a kljub vsemu še vedno ostajajo daleč nad povprečjem.

10. Zvestoba Bogu in domovini

Krona bitja, delovanja in obstoja slovenske skupnosti v Argentini je zagotovo zvestoba - Bogu in slovenstvu. Moti se, kdor še vedno misli, da je Argentina krščanska država. Nemorala in pranje možganov sta tam v nekaterih vidikih že presegla tovrstne "dosežke" v Sloveniji. Zvestoba krščanskemu izročilu tako ni samoumevna, ampak pravi biser v sicer razvrednoteni družbi. V državi, kjer kriminal in korupcija dobivata razsežnosti, ki si jih pri nas k sreči še ne znamo niti predstavljati, so Slovenci zgled delavnosti, vestnosti, odgovornosti. So najboljši ambasadorji Slovenije, ki je ne nosijo le na dresih naše nogometne reprezentance, ampak tudi na ustih in predvsem v srcu.

Ne gre se slepiti, da se tudi naše skupnosti po svetu ne soočajo s premnogimi težavami. Na tem svetu pač ni popolnosti, ni nebes. A kratko sem skušala pokazati, da je tudi slovenska družba lahko uspešna in polna življenja. Če seveda ne pusti, da jo zgodovina zaslužuje. Če v Sloveniji zaradi ideološke ujetosti marsikdaj ne zmoremo razločevati, kaj je resnica in na čem graditi, postane ob duhu, ki veje med našimi rojaki v Argentini, to popolnoma jasno.

Urška Makovec

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljki, e-mail paljki@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C,

naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria-Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.

Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo

zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Druženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tehnik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 7. maja, ob 12. uri.

Panonska nižina je vedno izziv...

Modra frankinja, bele ptice in neskončna žitna polja (1. del)

Pomlad je čas, ko bi človek vzletel in šel, zapustil zimsko gnezdo in ga zamenjal za sonce, veter in nebo. A je vendarle vreme še preveč muhasto za v gore in premrzlo za k morju. V najinih srcih se je spet oglašil klic svobodnih, prostranih nižin in predvsem moj mož je bil glede prvega dopusta neomajen. Vrtniva se na Gradiščansko, v Burgenland.

Nekoliko sem sicer oklevala, mikalo me je namreč na morje, a Panonska nižina je tudi zame izziv, saj je med gradovi in bežeci mi oblaki še veliko neraziskane-ga. Že pred časom sem na Facebooku zasledila turistično kmetijo nad vasico Gaas, kjer sva lani spomlad preživela prijeten popoldan. Spomnila sem se, da baje oddajajo v najem zidanico, pa sem se jim oglašila v svoji šepajoči angleščini, češ, lani sva bila pri vas, imava dva psa (naju se gotovo ne spominjajo, psov pa baje da), rada bi preživela nekaj dni pri vas. In sem povedala še za datum, čeprav nisem veliko računala na to, da bom prejela odgovor preko Facebooka. Pa sem ga in dopust se je začel, kot se za Avstrijo pač spodobi. Gospa Melanie mi je povedala, da je zidanica, modra hiška na naslovnicah, sicer prosta, a onadva z možem sta na dan našega prihoda zadržana v Gradcu. Pa nič ne de, ključ bosta pustila pod preprogo, midva pa se bova sama

znašla v praznem domu. Avstrija pač, preprosta in gostoljubna, dežela, kjer je še nekaj zaupanja v sočloveka in sproščenih odnosov. Ključ sva ob prihodu, lačna in utrujena, takoj našla, v čisti in urejeni zidanici pa še steklenico mojega najljubšega vina, rdečega Rubina. Gospa Melanie se je spomnila, da bova ob prihodu zagotovo žejna

Že tistega večera sva se naučila nižine, prostranosti, sonca, ki se je utapljalo v valovih polj, panonskih gozdov in miru. Naslednjega dne pa naju je vlekle na Madžarsko, ki je od vasice Gaas oddaljena le pičlih nekaj kilometrov.

Sama ne vem, zakaj se lani nisva podala čez mejo. Čeprav vem, da je tudi madžarski del Gradiščanske lep in poln zgodovinskih zanimivosti, mi je vedno nekoliko težko, ko stopam mimo železne zavese, ki je sicer ni več, a jo sama čutim na vsakem koraku. O njej je govor tudi na vseh tematskih poteh, veliko je steza, kjer so v opomin pustili železne vojaške opazovalnice in posamezne simbolične odseke jeklene žice, tako da je včasih obiskovalcu kar tesno pri srcu. Na srečo je sedaj visoka bodeča ograja le spomin na preteklost, pretok preko meje je popolnoma prost, državi pa imata kar tri skupne naravne parke z dvojezičnimi napisi in zgibankami. Sem ter tja nas spominja, da prestopamo mejo, le reklamni plakati na madžarski

strani, ki stojijo tik ob državni zastavi in vabijo avstrijske državljane k madžarskim zobarjem, ponujajo pa implantante in proteze. Zdravstveni turizem....

Midva z možem sva mejo prestopila na jugu države, nekje pri kraju Heiligenbrunn, že ob vstopu pa sva opazila, da stare carinarne in policijske postaje niso bile odstranjene, kot se je to zgodilo pri nas, na slovensko-italijanski meji. Razpadajoči objekti, dotrajani ometi in rjaveči žlebovi dajajo potniku vse prej kot prijeten vtis in meja, taka, kot je bila nekoč, v času komunističnega režima, moreče zaživi v naši zavesti. Pa kaj, pogumno naprej, saj nas ob cesti spremljajo isti mogočni panonski gozdovi, prostrana polja, na robu jase pa nas razveseli skupina jelenov, ki v zgodnjem pomladanskem jutru ponosno izkazuje svojo lepoto. Drugače smo na cesti sami, prometa skoraj nič, ljudi niti, nekoliko meglenemu in deževnemu dnevu dajejo sij in barvo samo rumene odeje oljne ogrščice. Te je na madžarski strani meje to-

liko, da je vsa pokrajina obarvana v živo rumeno. Oljna ogrščica, ki jo poznamo danes, je baje nastala nekje v 17. stoletju z naravnim križanjem samoraslega zelja (B. oleracea) in repice (B. campestris). V začetku so jo, podobno kot predhodnico oljno repico, uporabljali predvsem v industrijske namene in za razsvetljavo, šele v prejšnjem stoletju pa je prešla v navado tudi

kot prehrabeno olje, in sicer iz požlahtnjene sorte. V zadnjih letih je vsekakor pridelujejo vse več, saj je postala pomembna surovina za biogorivo (biodizel). Gre za obnovljiv vir energije, ki pri izgorevanju ne proizvaja škodljivih snovi, obdelujejo ga po postopku zaestritve olja. Iz enega hektara ogrščice nastane približno 1000 litrov biogoriva. Veliko, a nekaj negativnih plati te pridelave obstaja. Trenutno je proizvodnja dražja, kot so fosilna goriva, intenzivna pridelava ogrščice krade dragocene kmetijske površine, ki naj bi bile namenjene pridelavi prehrane, zaradi nje se krčijo gozdovi, velik del semen pa je že gensko spremenjenih. No, vse to so se-

veda znanstvene ugotovitve, polja oljne ogrščice pa so za oko in dušo neizmerno lepa, predvsem spomladi, ko rastlina cveti in se rumeno zajeda v modrino neba.

Rumena polja so obenem to, kar je na jugu madžarske Gradiščanske najbolj veselo in pisano. Vasi so drugače precej žalostne, ulice in hiše pripovedujejo o težkih časih komunistične diktature, pravih bary in pravega veselja se sedaj ni. Že takoj ob prehodu meje naju je zbudila v oči električna napeljava po vaseh. Grdi, veliki in sila neokusni cementni stebri, s katerih se na vse strani spuščajo nešteti zračni kabli, žice in doze pa molijo od vsepovsod. Pravo nasprotje sosednje Avstrije, kjer je večina kablov že speljanih pod zemljo, kar daje naseljem ličen in urejen videz. Pod zaveso strlečih kablov in daljnovodov pa samevajo stare, neobnovljene hiše, na ulici pa je tu pa tam še velik del semen pa je že gensko spremenjenih. No, vse to so se-

Suzi Pertot

Burgenland

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

154

Za smrt enega največjih italijanskih politikov minulega stoletja, kar je Giulio Andreotti nedvomno bil, sem izvedel v avtomobilu, ko sem se ravno odpravil na pogreb prijateljevega očeta v Furlanijo. V furlanski vasi blizu Vidma smo se na pogrebu Arturovega očeta zbrali štirje, ki smo delili mladost, upe, bojazni, pričakovanja in razočaranja v tržaškem študentskem naselju; Arturo in Sergio sta Furlana, midva z Davorinom pa sva Slovenca in že pred več kot tridesetimi leti smo z druženjem in prijateljevanjem sredi Trsta ponovno dokazali, da je imel prav naš pisatelj Ivan Cankar, ki je bil v enem svojih odmevnih zapisov pokazal na veliko sorodnost slovenske in furlanske duše, o čemer se danes ne govori več.

Zabrl je telefon in žena Adriana me je vprašala, če sem slišal, da "je umrl Giulio Andreotti". Odgovoril sem, da nisem, ker v avtu med potjo na pogreb nisem poslušal radia, sem pa pomislil, kako sem bil pred slabim tednom dni sam nasedel na prevaro in že skorajda delil lepo oblikovano vest italijanske tiskovne agencije ANSA, ki je bila objavljena na socialnem omrežju Facebook, kjer je pisalo, da je Andreotti umrl, zraven pa je bila dodana še izjava njegove žene. Prav ta lažna izjava me je prislilila, da sem šel takoj preverit na spetno središče agencija ANSA in sem tam videl, da gre za "novinarsko raco", kot se je včasih temu reklo. Danes se ne reče več nič, ker živimo sredi teh izmišljotin in polresnic, če že ne laži.

Pa med potjo naprej proti Vidmu nisem mislil na velikega Giulia majhne postave, ki je bila še zaradi gobasto upognjene hrbtnice nenehno izpostavljena javnemu posmehu. Razmišljal sem o Arturovem očetu Renatu, o Sergiovem skoraj stoletnem očetu, o svojem 93-letnem očetu, ki je ravno te dni doživel spet eno najhujših operacij, kar jih lahko človek doživi, a pomislil sem tudi na pokojnega očeta prijatelja Davorina, ki je bil prav tako na poti na pogreb v dežju. Vsi so bili sopotniki velikega Giulia Andreottija, naši starši, ljudje, za katere ponavadi rečemo, da so to "mali ljudje". Skromen pogrebni spoved je pospremil Arturovega očeta na vaško pokopališče, furlanski župnik je imel čudovit nagovor, v katerem je povedal nekaj toplih besed o tem, kako je med obiski na domu spoznal Arturovega očeta, dodal misel, da bi bilo lepo, če bi se vsi skupaj naučili poslušati starejše osebe, ki nam imajo veliko povedati, le prisluhniti jim moramo.

Na pokopališču pelje iz vasi poljska pot sredi novih hiš, ki govorijo o obsedenosti furlanskih ljudi s hišami. Ko smo zavili proti Božji njivi mimo zadnje razkošne vile, sem Sergiu in Davorinu šepnil, da sem vesel, ker hodimo mimo dolge vrste starih murv, ki nam še danes govorijo o tem, da je imel furlanski kmet odnos do zemlje in samega sebe, Sergio je pridal, da so te murve še tam samo zato, ker so jih morali zakonsko zaščititi, sicer bi jih gotovo že z buldožerjem zradirali, da bi razširili poljsko pot, pa čeprav za tako dejanje ni nobene potrebe!

"Ja, to je tako kot z dobrodelnostjo v Nemčiji in v razvitem delu Evrope, kjer je uzakonjena, sicer bi pustili reveža crkniti na cesti!" sem bolj sebi kot prijateljem dejal, ko smo hodili čisto na koncu pogrebnege sprevoda.

"Hvala Bogu, da so še vasi na tem svetu!" sem pomislil, ko smo Arturovega očeta še pokopali v zemljo in ne v betonske skupinske grobnice, katerih se poslužujejo danes v mestu, nekatere so bolj podobne čebeljim panjem kot pa grobovom. Preveč nas je, to je.

In izgubili smo vsak odnos do svetega! Tudi to je.

Domača odbojka

Sijajna sezona naše zastave Sloge Tabor

Domači odbojki bomo v tem mesecu namenili dve poglavji. Dejansko je že čas končnih obračunov, toda za skupni vpogled je treba počakati še play-out za obstanek, v katerem je zaposlena druga ekipa Sloge Tabor v deželni C ligi (kar korajžno!). Ostali pa so že vsi na počitnicah in tokratni sestavek gre obvezno posvetiti Slo-

velikega dosežka za našo odbojgarsko gibanje in za ves naš šport? Sloga Tabor Televita se je letos pravzaprav utrdila kot odbojgarska velesila v Furlaniji Juljski krajini. Če se je Prata v tej ligi do zadnje žoge borila za neposredno napredovanje in bo igrala v play-offu za prestop v B1, kamor se za las ni uvrstil Corde-nons, pa sta tržaški

odlično živeli v Slogin tabor in je s svojim stažem prava institucija ter impozantna prisotnost pod mrežo, do rutiniranih Filipa Hledeta na podajalskem in Stefana Sircha na blokerskem mestu. Prestižen dodatek je bila letos pravzaprav tudi Stoparjeva vrnitev po izkušnjah iz višje lige. Kot že celo vrsto let pa je bil dragocen član tudi Matevž Peterlin, ki je v katerikoli vlogi, predvsem pa kot libero, uspešno opravil svojo vlogo vsakič, ko je trener potreboval njegov prispevek. Nedeljske tekme Sloge Tabor v občinski telovadnici v Repnu so bile sploh odmeven dogodek za vse naše ljubitelje športa, ki so glasno navijali za ekipo in uživali ob resnično kakovostnih predstavah. Večkrat pa so jih ljubljenci na parketu poplačali s pozhrtvalno in duhovito igro, ki je privedla tudi do številnih navdušujočih zmag. Če kaj poznamo Slogin tabor in klubske športne

Ekipa Sloge Tabor Televita

gi Tabor, ki je v moški državni B2 ligi požela izjemen uspeh. Zelo zahtevno prvenstvo, ki meji že na profesionalni šport, je z ekipo, sestavljeno pretežno z domačimi silami, sklenila na uglednem šestem mestu. Dosegla je več zmag (14) kot porazov (12) in občutno popravila lansko uvrstitev, ko je kot novinec v ligi zasledila mesto v spodnji sredini. Ko bi bili belo-rdeči še malo bolj cinični v petih setih, ki jih med sezono ni manjkalo, bi morda lahko zbrali še kako točko več, višja uvrstitev pa objektivno ni bila v dometu. Peto uvrščeni Trentino je na primer osvojil kar sedem točk več kot slogaši. Katere pa so bile skrivnosti tega

FerroAlluminio in Gemona nadovala na deželno raven, saj nista bila dorašla kategoriji. Varovanci umirjenega in odlično pripravljenega trenerja Lucia Battistija so predvajali konstantno in homogeno igro, v kateri so pomembno vlogo igrali člani viraže društvene generacije letnikov od 1985 do 1990 (kapetan Ambrož Peterlin, Kristjan Stopar, Vasilij Kante, Nicholas Privileggi, David Cettolo, letos malo manj Danijel Slavec in Vanja Veljak). Izredno konkreten in pomemben je bil seveda tudi doprinos zunanjih okrepitev, od nekdanjega italijanskega prvoligaša in slovenskega reprezentanta Gregorja Jerončiča, ki se je v dveh sezonah

delavce, potem je na dlani, da že natančno planirajo prihodnjo sezono, v kateri bo od šesterke javnost pričakovala še korak več. Že ponoviti letošnje prelesti bo v vsakem primeru zelo težko. Dodano vrednost za moštvo bi lahko predstavljala vključitev kakega najmlajšega talenta, ki smo jih letos – po Cettolu, ki pa je vendarle star že 23 let – pogrešali, tudi na klopi. Res je, da ima Sloga Tabor mlajšo ekipo v C ligi in soliden mladinski pogon, vendar nadaljevanje zgodbe je navsezadnje vezano prav na sposobnost vzgajanja ustreznih zamjenjav za sedanjo generacijo, ki je nekako na višku svoje krivulje.

HC

SZSO Gorica Jurjevanje

Skavtski stil življenja ima še marsikaj povedati svetu

V sredo, 1. maja, je v Gabrjah potekalo tradicionalno srečanje skavtov ob praznovanju zavetnika sv. Jurija, ko v svojo sredo sprejemajo nove člane, ki izrekajo svojo skavtsko obljubo.

Letošnje Jurjevanje je bilo posebno, ker smo nanj povabili novega goriškega nadškofa Carla Roberta Mario Redaellija, ki se je prijazno odzval našemu vabilu in za nas maševal skupaj s tajnikom g. Brunom in dekanom g. Karlom Bolčino. Nadškof je že na začetku pozdravil skavte s temi besedami: "Dragi bratje in sestre. Me zelo veseli, da sem danes z vami. Mnogo sem slišal o vašem vzgojnem delu in ga zelo cenim. Z božjo pomočjo vam želim, da bi to delo še naprej uspevalo in bogatilo vso našo katoliško skupnost". Mašo, ki smo jo skavti oblikovali s petjem, branjem, prošnjami in zahvalami, je nadškof obogatil s homilijo; v

njej je poudaril pomembno vlogo skavtizma kot uresničevalca tistih postavk, ki so bile po volji Boga človeku darovane že ob stvarjenju, ko je bilo stvarstvo dano v oskrbo, ne le v uporabo, kar danes velikokrat pozabljamo. Msgr. Redaelli je ob koncu

sledil obred obljub. Na njem sta s svojim govorom nova načelnika - Nasmajana puma in Iznajdljivi gams - poudarila situacijo, s katero se goriški del SZSO trenutno spopada: "V SZSO - Gorica se spopadamo s težkimi časi, kjer se vedno manj mladih odloča za voditeljstvo ob zaključku svoje formativne poti v organizaciji in smo zato prisiljeni delovati z okrnjenimi močmi. Rada bi položila na srce dejstvo, da se nam zdijo skavtski stil življenja in njegovi vzgojni principi za današnji čas še kako dragoceni in pomembni ne le za posameznika, ampak tudi za družbo, saj v času, ko individualizem, povzpetništvo in nepoštenost premikajo vaje družbe, skavtske vrednote lahko predstavljajo trdno alternativo za boljšo prihodnost mladih in

Načelnika SZSO - Gorica

maše blagoslovil skavtske rute in simbole ter spodbudil zbrane skavte, da svoje delo nadaljujejo, kljub težavam in nenaklonjenim časom. Po maši je

individualizem, povzpetništvo in nepoštenost premikajo vaje družbe, skavtske vrednote lahko predstavljajo trdno alternativo za boljšo prihodnost mladih in

"Dragi bratje in sestre. Me zelo veseli, da sem danes z vami. Mnogo sem slišal o vašem vzgojnem delu in ga zelo cenim. Z božjo pomočjo vam želim, da bi to delo še naprej uspevalo in bogatilo vso našo katoliško skupnost. Lep praznik vsem!"
(Msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli, 1. maja 2013 v Gabrjah)

posledično celotnega družbenega tkiva". Nato sta svojo pozornost namenila starejšim skavtom in jih povabila, naj razmislijo o tem, da bi tudi tisti, ki trenutno niso več aktivni, pristopili in razširili skavtsko skupnost, da bodo lahko voditelji, ki delajo na terenu s fanti in dekleti, kos večjim organizacijskim bremenom, ki so za tako pisano organizacijo na dnevnem redu. Svoj govor sta sklenila z željo, "da bo počasi skavtska organizacija postala res alternativna oblika vzgoje, kjer postaja zvestoba Bogu in skavtskim načelom pomoč pri odločanju o lastnem življenju, saj je skavt nič drugega kot človek, ki je sposoben svobodnih in odgovornih izbir. Kar zveni banalno, a, če pogledamo družbo, ki nas obdaja, bomo takoj opazili, da je to velika dragocenost". Govoru je sledil pomemben trenutek - obljuba, kjer je letos samo osem

novincev, iz veje izvidnikov in vodnic (najmlajša veja volčičev in volkuljic, ki je zaradi omenjenih težav s številom voditeljev z delovanjem štartala kasneje, bo svoje obljube imela ob drugi priložnosti) pred načelnikom obljubilo zvestobo Bogu in domovini ter skavtskim zakonom. Vsi zbrani skavti smo nato obnovili svojo skavtsko obljubo in s pesmijo zaključili uradni del Jurjevanja. Nadškof se je med nami zadržal še nekaj časa v prijetnem in sproščenem kramljanju z zbranimi skavti, starši in prijatelji, program pa se je nadaljeval z igrami, kjer so se zbrani preizkusili v različnih spretnostih in tekmovali med sabo na osmih postojankah. S kosilom in tradicionalno skavtsko pašto, za katero se za pomoč zahvaljujemo Branku Černicu ter družini Devetak in vsem "stariim" skavtom, ki so prisrčno na pomoč, se je srečanje končalo z vzpodbudnimi mislimi in ugotovitvami, da ima danes skavtski način vzgoje in predvsem skavtski stil življenja svetu še marsikaj povedati, zato se izplača vlagati vanj.

DB

(Več fotografij na www.noviglas.eu)

SZSO Adventna dobrodelna akcija

Vod pand za otroke misijonarja Pedra Opeke

V adventnem času smo se v vodu pand Slovenske zamejske skavtske organizacije iz Trsta odločili, da bomo s peko božičnih piškotov zbrale nekaj denarja za tiste otroke, ki niso tako srečni kot mi in živijo v pomanjkanju. Odločili smo se, da bomo pripravljeno pecivo nudile vaščanom po sveti maši na Opčinah in tako sprejemale prostovoljne prispevke za to pobudo. Tako smo se v soboto, 22. decembra 2012, pande zbrale ter skupaj zamesile in spekle veliko dobrih piškotkov raznih oblik. Za recept nam je priskočila na pomoč Zasanjana koala, naša

voditeljica, Nasmajana lisica pa je pomagala pri delu. Pripravile smo tudi veliko okrasnih ščipalk, ki smo jih nato uporabile, da smo okrasile pakete, polne domačih piškotov.

Naslednjega dne, v nedeljo, 23. decembra, pa smo se zbrale pred openško cerkvijo in po vsaki maši, tako slovenskih kot italijanskih, vernikom ob izhodu iz cerkve nudile topel čaj in piškote. Vaščani so bili zelo veseli in ponosni na nas, saj so radi volje prispevali za dober uspeh akcije. Nekaj piškotov smo tudi namenile vernikom iz Repna in okolice, ki so tudi pripomogli s prostovoljnimi darovi. Ves pridobljeni denar smo namenile misijonarju Pedru Opeki, ki se na Madagaskarju ukvarja z otroki, ki so tako revni, da se morajo preživljati na smetiščih. Misijonar se je za naš prispevek osebno zahvalil, nam čestital in nam želel, da bi vedno našle čas za manj srečne, kot

smo mi. Vsem, ki ste pripomogli pri urenitvi našega načrta in prispevali denar za dobro teh otrok, se iskreno zahvaljujemo in - kot nam je pisal misijonar Opeka:

"Naj vam Bog stoterokrat povrne vašo ljubezen in vašo pomoč".

Pande
2. steg
SZSO Trst

Kultura na Krasu

Prireditve pomenijo novo priložnost tudi za prebivalce Štanjela

Novi najemniki turističnih in gostinskih lokalov v Štanjelu napovedujejo oživitve tega srednjeveškega mesteca na Krasu. V letošnjem letu bo za sklop prireditev za vse okuse in starosti poskrbela Agencija Jota, župan komenske občine Danijel Božič pa napoveduje nove investicije za oživitev kraja. Prireditve se bodo vrstile od 11. maja vse do konca leta, pripravili pa jih bodo na grajskem dvorišču ali v novo urejeni viteški dvorani gradu. Občina Komen je že dlje časa iskala nove najemnike različnih turističnih in gostinskih lokalov v kraju, ki ga letno obišče okrog 10.000 obiskovalcev, vendar skupnega najemnika za

turistično vodenje, najem gostinskega lokala in galerije Lojzeta Spacala niso našli. Župan Občine Komen Danijel Božič je na novinarski konferenci povedal, da so se po dveh neuspelih razpisih in večjem številu pogovorov z možnimi najemniki odločili, da bodo dali lokale v najem različnim ponudnikom. Vsi med njimi pa napovedujejo obogatitev dosedanje ponudbe. Agencija Jota bo odslej skrbela za kulturne in zabavne prireditve. Franjo Polanc iz agencije poleg gledaliških in glasbenih dogodkov napoveduje tudi oživitve vinsko-kulinarične prireditve En Kras - tisoč okusov, ki jo bodo med 14.

in 16. junijem pripravili po ulicah starega dela Štanjela. Nov bo tudi srednjeveški dan, ki ga bodo pripravili v zadnjih avgustovskih dneh. Za galerijo Lojzeta Spacala

Foto JMP

bo še naprej skrbel Štefan Švagelj. Ob stalni Spacalovi razstavi napoveduje ob 25. obletnici delovanja galerije tudi gostovanja začasnih razstav. Tako bodo letošnjega junija odprli razstavo del Vladimirja Makuca.

"Imamo občutek, da se bo letos vendarle začelo nekaj premikati. Štanjel je bil v zadnjih letih vse bolj zapuščen, naključni obiskovalci pa so lahko občudovali le stare zidove", je povedal Švagelj. Občina Komen si prizadeva, da bi od države ponovno dobila v upravljanje Ferrarijev vrt, ki je trenutno

zanemarjen. Komenski župan napoveduje tudi, da bo občina v letošnjem letu začela z gradnjo dela kanalizacijskega omrežja iz starega dela Štanjela do čistilne naprave, saj je že pred leti dobila vsa dovoljenja, kasneje pa na razpisih za pridobitev evropskih sredstev ni uspela.